

PRINCE ALBERT MUNICIPALITY

SPECIAL RATING AREAS POLICY

Whereas the Municipality adopts a By-Law relating to Special Rating Areas; and

Whereas the Council has adopted a Special Rating Policy on

Now therefore the Policy is hereby published for general information.

1. INTRODUCTION

- 1.1 This Policy for the Establishing of Special Rating Areas must be read together with the Local Government: Municipal Property Rates Act, No 6 of 2004 ("the Property Rates Act") and the Municipality's Special Rating Area By-Law, as in force from time to time ("the By-Law").
- 1.2 All words and phrases defined in the By-Law have the same meaning in this Policy.
- 1.3 In the event of any conflict between the provisions of the By-Law and the provisions of this Policy, the By-Law prevails.

2. AIM OF THE POLICY

This Policy aims to -

- 2.1 set out Council's position on Special Rating Areas and the factors that will influence Council's decision whether or not to determine a particular Special Rating Area;
- 2.2 provide guidance to members of the local community and to decision-makers within the Municipality in relation to the establishment of Special Rating Areas; and
- 2.3 strike an appropriate balance between facilitating self-funded community initiatives that aim to improve and/or upgrade neighborhood's by –
 - 2.3.1 making use of Council resources and structures, or
 - 2.3.2 making use of a Section 21 company structure.

3. POLICY STATEMENT

3.1 The Municipality's general Rates Policy is based on the guiding principles of:

- 3.1.1 equity;
- 3.1.2 affordability;
- 3.1.3 poverty alleviation;
- 3.1.4 social and economic development; and
- 3.1.5 financial sustainability and cost efficiency.

3.2 The Municipality regards Special Rating Areas as a potential tool for allowing it to fulfil its constitutional and statutory obligations to promote:

- 3.2.1 social and economic development; and
- 3.2.2 a safe and healthy environment, in a way which balances the guiding principles underlying its general Rates Policy.

3.3 Special Rating Areas allow property owners within a geographical area to improve and upgrade their area by means of a property rate in addition to the standard property rate.

4. FACTORS CONSIDERED WHEN DETERMINING A SPECIAL RATING AREA

The Council will consider determining a Special Rating Area where the substantive requirements of section 22 of the Property Rates Act are complied with, including that –

- 4.1 the purpose of the Special Rating Area is to allow an additional rate to be levied on property in the defined area to raise funds for improving or upgrading the area;¹
- 4.2 the Special Rating Area will not be used to reinforce existing inequities in the development of the Municipality's area of jurisdiction;²
- 4.3 the determination of the Special Rating Area is consistent with the Municipality's Integrated Development Plan (IDP);³
- 4.4 the majority of members of the local community who will be liable for paying any additional rate in the Special Rating Area have consented to its establishment;⁴
- 4.5 the procedural requirements of section 22 of the Property Rates Act⁵

are complied with, including the community consultation requirement, as well as the procedural requirements in Chapter 1 of the By-Law;

- 4.6 the proposed improvement or upgrade has been clearly and fully defined;
- 4.7 the proposed improvement or upgrade can be clearly and logically linked to a geographical area, the boundaries of which can be clearly determined;
- 4.8 there is evidence that it will be financially viable to use a Special Rating Area to raise funds for the proposed improvement or upgrade;
- 4.9 the Municipality is satisfied with the institutional arrangements proposed in respect of the Special Rating Area; and
- 4.10 ultimately, the decision whether or not to determine a Special Rating Area rests with the Council in its sole discretion.

5. CATEGORIES OF OWNERS / PROPERTIES FULLY EXEMPTED FROM PAYMENT OF THE ADDITIONAL RATE

5.1 Indigent, Senior Citizens and Disabled Persons

Registered owners of residential properties who are indigent, senior citizens and / or disabled persons qualify for a full exemption (100%) from paying the additional rate should they qualify in terms of the minimum criteria as set out below. The Special Rates Area has the option to further alleviate poverty by determining additional exemption criteria.

5.1.1 Minimum Registration Criteria for Indigent

In order to qualify for registration as an indigent, for a period not exceeding twelve months, an applicant must satisfy the following criteria:

- (a) the usage of the residential property must be predominantly private residential; and
- (b) the applicant must be-
 - (i) the registered owner of the residential property; or

¹ Section 22(1)(b)

² Section 22(4)

³ Section 22(4)

⁴ Section 22(2)(b)

- (ii) an occupier of a child-headed household which is registered in the name of the deceased parents; or
 - (iii) a purchaser of a residential property from any of the spheres of Government on a delayed transfer basis; and
- (c) the gross total household income of the residential property may not exceed the maximum income of the Senior Citizens and Disabled Persons Rates Rebate Scheme which receives a 100% rates rebate as per the Municipality of Prince Albert : Rates Policy; and
- (d) the applicant may not be the registered owner of more than one property; and
- (e) be a full-time occupant of the property; and
- (f) notwithstanding the aforesaid, owners of residential immovable property which have a Municipal value of R185 000.00, or less, or as determined by Council from time to time, will be deemed to meet the criteria in sub-item (a) to (e).

Council may amend the criteria as mentioned in sub-items (a) to (f) from time to time.

5.1.2 Minimum Registration Criteria for Senior Citizens and Disabled Persons

Registered owners of residential properties who are senior citizens and/or disabled persons qualify for special rebates according to gross monthly household income of all persons normally residing on that property. To qualify for the exemption a property owner must be a natural person and the owner of such a property which satisfies the requirements of the definition of residential property and must on 1 July of the financial year:

- (a) occupy the property as his/her normal residence; and
- (b) be at least 60 years of age or in receipt of a disability pension; and
- (c) be in receipt of a gross monthly household income (i.e. money earned or received from any source) including that of all persons normally residing on that property) not exceeding R8 000 as proven by the submission by

the minimum of 3 months bank statements from all financial institutions;
and

- (d) not be the owner of more than one property; and
- (e) provided that where the owner is unable to occupy the property due to no fault of his/her own, the spouse or minor children may satisfy the occupancy requirement; and

⁵ Section 22(2)(a)

- (f) provided that a usufructuary will be regarded as the owner; and
- (g) provided that the criteria of a natural person may be waived at the sole discretion of the Chief Financial Officer (CFO) to allow for a property owned by a trust where the total number of beneficiaries meets all of the other requirements of the Rates Policy; and provided further that the gross monthly income of all persons residing on that property be added to the gross monthly income of the beneficiaries staying on that property.
- (h) The owner must submit the application by 31 March for this rebate to be granted for the financial year in which the application is submitted, failing which the rebate will not be granted.
- (i) Any owner who, during a financial year, meets all the above criteria may apply to receive the exemption from the date of receipt of the application for the next financial year.
- (j) In exceptional circumstances the Council may approve the granting of this exemption even though the applicant owns additional properties for which a market related rental is included in the gross monthly household income.

5.2 **Valuation Threshold**

All improved residential properties that have a municipal valuation of R185 000 or less will be exempt from paying additional rates. These residential properties, therefore, qualify for a 100% exemption of the additional rates.

5.3 **Religious Institutions**

All properties registered in the name of and used primarily as a place of worship by a Religious Community, including an official residence registered

in the name of that community which is occupied by an office bearer of that community who officiates at services at that place of worship may be fully exempted (100%) from paying additional rates.

Properties used primarily as an office of a Religious Community or property used as parking, camping sites not operated for gain and cemeteries for that Religious Community will receive a fully exemption (100%) for additional rates.

In exceptional circumstances the Chief Financial Officer may accept that a property registered in a name other than that of the religious organization be regarded as the property of a religious community if it can be proven that the registration is merely to facilitate transfer of the property into the name of the religious community.

At the request of the CFO, religious organizations may be required to provide proof to the Municipal Valuer that their properties are still being used for religious purposes.

5.4 Council Owned Properties

Only municipal properties used predominantly for official municipal business may be full exempted (100%) from paying additional rates.

5.5 Implementation Procedure

All categories of property or owners that qualify in terms of the minimum requirements listed in 5.1, must register first with the Municipality before supplying the SRA with the relevant proof of registration. On receipt of this proof, the SRA can fully exempt (100%) the property or owner from paying the additional rate.

Should the SRA apply additional exemption criteria, the qualifying property owners must register directly with the Municipality. The Municipality must keep a record with proof of all properties that are exempted from paying the additional rate. This list must be supplied to the SRA when the membership list is finalised each financial year.

5. PROCESS

- 5.1 The flow chart gives the time line of the process which must be completed by mid-January of the financial year preceding the establishment of the Special Rating Area. (Available as Annexure 1)
- 5.2 This Policy sets out -
- 5.2.1 guidelines and requirements in relation to institutional arrangements for Special Rating Areas (paragraph 7);
- 5.2.2 the further requirements which must be followed (paragraph 8); and
- 5.2.3 the information which needs to be submitted to the Municipality in order to motivate a request for determination of a Special Rating Area (paragraph 9).

6. INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS

Section 22 of the Property Rates Act is not prescriptive as to the structural arrangements which need to be put in place to administer a Special Rating Area. The two broad structural arrangements that will be supported by the Chief Financial Officer (CFO) are the following:

7.1 Administration by the Municipality

If the applicant chooses to use the Municipality as its service provider the following must be adhered to:

- (a) the proposed improvements or upgrades must meet the aims and objects of this Policy;
- (b) the respective Directorate(s) must enter into an agreement to provide or manage the required services;
- (c) the necessary support for the proposed improvements or upgrades must be obtained;
- (d) the CFO must establish separate accounting and record-keeping systems in respect of the income derived from the additional rate as set out in the Municipal Property Rates Act;⁶ and
- (e) the CFO will pay any expenses out of income generated by the additional

⁶ Section 22(3)(c)(i)

7.2 Administration by the Section 21 Company

- 7.2.1 If the applicant proposes that the services/upgrades will be managed and implemented by them, the Municipality will require the ratepayers within the Special Rating Area to establish and participate in an appropriate structure to carry out planning, contracting, financial control and administrative functions within the Special Rating Area.
- 7.2.2 This option does not entail ratepayers setting the additional rate, which under law can only be done by the Council, instead, ratepayers will recommend the annual budget amount of the additional rate to the Municipality by 31 January, with appropriate motivation, and the Council will consider the recommendation during its budgeting process.
- 7.2.3 The "administration by the section 21 company" option gives a higher degree of control and autonomy to ratepayers and, from the perspective of ratepayers who have promoted the Special Rating Area, may be the preferred option.
- 7.2.4 Because this option places funds collected by government in the hands of the private sector, the requirements set out in this Policy must be met.
- 7.2.5 The functions of the structure would include:
- (a) determining the funding required each year and making a recommendation to the CFO that the funding be approved as part of the Municipality's annual budget;
 - (b) appointing contractors to effect the improvement(s) or upgrade(s); and
 - (c) receiving the additional rate collected by the Municipality and expending the funds to the contractors.

7.2.6 Structural requirements when administrated by the Section 21 Company:

- (a) before the Municipality will consider allowing ratepayers in a Special Rating Area to carry out administrative and other functions in relation to the area, it must be satisfied that an appropriate structure has been put in place for that purpose. The Municipality will require the ratepayers to establish a section 21 company (company not for gain) as per the Companies Act, No. 61 of 1973 ("the Companies Act") for that purpose;
- (b) the founding documentation in relation to the structure established by ratepayers (the Memorandum and Articles of Association) must be approved in writing by the CFO or his or her nominee;
- (c) the section 21 company must be managed under the Companies Act, No. 61 of 1973 and also comply with any other legislation as a result of the financial connection to Council; and
- (d) the section 21 company must give a written notice of the intention to hold an Annual General Meeting on the date stated in the notice by advertising in the local newspapers and one daily newspaper.
- (e) a pro forma Memorandum and Articles of Association, drafted for the purpose of a section 21 company set up as a Special Rating Area, is available as Schedule 2.

7. APPLICATION FOR THE ESTABLISHMENT OF A SPECIAL RATING AREA

The process for establishing Special Rating Areas as set out in Chapter 1 of the By-Law must be followed, whether the Special Rating Area is to be administered by the Municipality or by a section 21 company.

8. MOTIVATING A SPECIAL RATING AREA

9.1 The motivation report must contain –

- 9.1.1 a list of all rateable properties within the proposed Special Rating Area, contact details of all owners and the value of each property as set out in the Council's general valuation. Differentiation between categories of properties, as provided for in section 8 of the Property Rates Act, must be considered;

- 9.1.2 a diagram clearly indicating the boundaries of the proposed Special Rating Area;
- 9.1.3 whether the Special Rating Area is to be administered by the Municipality or by a section 21 company;
- 9.1.4 an executive summary of the improvement or upgrade proposed for the Special Rating Area as set out in the Implementation Plan;
- 9.1.5 an explanation of how the proposed improvement or upgrade is linked to the geographical area of the proposed Special Rating Area;
- 9.1.6 an explanation of why the proposed Special Rating Area will not reinforce existing inequities in the development of the Municipality;
- 9.1.7 an explanation of how the Special Rating Area, if determined, will be consistent with the Municipality's IDP;
- 9.1.8 an explanation of the institutional arrangements proposed in relation to the Special Rating Area;
- 9.1.9 proof of the consent of the majority of the members of the local community in the proposed Special Rating Area who will be liable for paying the additional rate (a pro forma consent form is available as Schedule 3);
- 9.1.10 proof of the notice of the public meeting or meetings contemplated in the By-Law;
- 9.1.11 minutes of the public meeting(s); and
- 9.1.12 compilation date.
- 9.2 **The Implementation Plan for the proposed improvements or upgrades must at least address the following:**
 - 9.2.1 those services which will improve and upgrade the Special Rating Area;
 - 9.2.2 how the proposed improvements or upgrades will be implemented;
 - 9.2.3 by when the proposed improvements or upgrades will be achieved; and
 - 9.2.4 an implementation program, which clearly indicates implementation milestones, dates and responsibilities. (Schedule 4 provides a template).
- 9.3 **The budget for the proposed improvements or upgrades must at least address the following:**

- 9.3.1 an annual budget per line item commencing on 1 July of the first year and end on 30 June of the last year of the term; and
- 9.3.2 a budget split for the provision of improvements or upgrades between the different categories of properties.
- 9.3.3 Paragraph 12 of this Policy defines the financial controls required.

9. EXTENSION AND/OR RENEWAL OF TERM

In the event that a Special Rating Area seeks to renew the term over which it will operate or extend its boundaries, then the procedures set out in Chapter 3 of the By-Law must be followed.

10. DISSOLUTION

The Special Rating Area may be dissolved by resolution of the Council, subject to the provisions of section 15 of the By-Law.

12. FINANCIAL CONTROL

- 12.1 As stated in the By-Law, the amount of any additional rate levied in a Special Rating Area is determined by the Council. The additional rate is imposed by the Council, is a debt owing to the Municipality and is payable and collected in the same manner as other property rates imposed by the Council.
- 12.2 Before the Municipality will pay over any additional rate collected to the governing body of the ratepayers' management structure, the management structure and the Municipality must have concluded a written finance agreement regulating, amongst other things:
 - 12.2.1 the mechanisms and manner of payment;
 - 12.2.2 how the additional rate is to be held by the management structure;
 - 12.2.3 any parameters relating to expenditure;
 - 12.2.4 any obligations on the management structure to take out and maintain appropriate insurance.

13. COSTS

Unless otherwise agreed by the Municipality Manager or his/her nominee, the Municipality shall not be liable for any costs incurred by ratepayers within the relevant proposed Special Rating Area in respect of the implementation of the steps set out in this Policy and in the By-Law.

-0o0-

DRAFT

PRINCE ALBERT MUNISIPALITEIT

BELEID OOR SPESIALE AANSLAGGEBIEDE

Aangesien die Munisipaliteit van Prince Albert, 'n Verordening insake Spesiale Aanslaggebiede aanvaar het; en

Aangesien die Raad „n Beleid oor Spesiale Aanslaggebiede aanvaar het op 15 Julie 2010, Besluit E78-07/2010.

Derhalwe word die Beleid hiermee gepubliseer vir algemene inligting.

1. INLEIDING

- 1.1 Hierdie Beleid oor Spesiale Aanslaggebiede moet saamgelees word met die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting, Wet 6 van 2004 (hierna „die Wet op Eiendomsbelasting“) en die Prince Albert Munisipaliteit Verordening op Spesiale Aanslaggebiede (hierna „die Verordening“), soos van tyd tot tyd van krag.
- 1.2 Alle woorde en sinsnedes wat in die Verordening omskryf is, het dieselfde betekenis in hierdie beleid.
- 1.3 In geval van enige strydigheid tussen die bepalings van die Verordening en die bepalings van hierdie beleid, sal die Verordening geld.

2. DOEL VAN DIE BELEID

Hierdie beleid stel dit ten doel -

- 2.1 om die Raad se standpunt oor Spesiale Aanslaggebiede, en die faktore wat die Raad se besluit kan beïnvloed om „n besondere Spesiale Aanslaggebied te bepaal of nie, uiteen te sit;
- 2.2 om lede van die plaaslike gemeenskap en besluitnemers in die Munisipaliteit van leiding te voorsien met betrekking tot die totstandkoming van Spesiale Aanslaggebiede;
- 2.3 om die korrekte balans te vind vir die aanmoediging van selfgefinansierde gemeenskapsprojekte wat daarop gemik is om woonbuurte te verbeter en/of op te knap deur

2.3.1 die gebruik van Raadshulpbronne en -strukture; en

2.3.2 die gebruik van „n Artikel 21-maatskappystruktuur.

3. BELEIDSTELLING

3.1 Die Munisipaliteit se algemene Beleid oor Eiendomsbelasting berus op die beginsels van

3.1.1 billikheid;

3.1.2 bekostigbaarheid;

3.1.3 armoedeverligting;

3.1.4 maatskaplike en ekonomiese ontwikkeling; en

3.1.5 finansiële volhoubaarheid en kostedoeltreffendheid.

3.2 Die Munisipaliteit beskou Spesiale Aanslaggebiede as „n moontlike instrument waardeur dit sy grondwetlike en statutêre verpligtinge kan nakom om

3.2.1 maatskaplike en ekonomiese ontwikkeling te bewerkstellig; en

3.2.2 om „n veilige en gesonde omgewing daar te stel op „n manier wat die beginsels waarop die algemene Beleid oor Eiendomsbelasting berus, te balanseer.

3.3 Spesiale Aanslaggebiede stel grondeienaars in „n geografiese gebied daartoe in staat om hul gebied met behulp van eiendomsbelasting bykomend tot die standaard-eiendomsbelasting te verbeter en op te knap.

4. FAKTORE WAT MET DIE BEPALING VAN 'N SPESIALEAANSLAGGEBIED IN AG GENEEM WORD

Die Raad sal oorweeg om „n Spesiale Aanslaggebied te bepaal waar die wesenlike vereistes van artikel 22 van die Wet op Eiendomsbelasting nagekom word, en waar:

- 4.1 die doel van die Spesiale Aanslaggebied is om „n bykomende belasting op eiendom in die omskrewe gebied te hef ten einde fondse te genereer vir die verbetering of opknapping van die gebied;¹
- 4.2 die Spesiale Aanslaggebied nie gebruik sal word om bestaande ongelykhede in die ontwikkeling van die Munisipaliteit se regsgebied te versterk nie;²
- 4.3 die bepaling van die Spesiale Aanslaggebied met die Munisipaliteit se Geïntegreerde Ontwikkelingsplan (GOP) strook;³
- 4.4 die meerderheid van die lede van die plaaslike gemeenskap, wat enige bykomende belasting in die Spesiale Aanslaggebied sal moet betaal, tot die instelling van die gebied toegestem het;⁴
- 4.5 die prosedureële vereistes van artikel 22 van die Wet op Eiendomsbelasting⁵ nagekom word, wat die vereiste oor gemeenskapsoorleg sowel as die prosessuele vereistes in hoofstuk 1 van die Verordening insluit;
- 4.6 die voorgestelde verbetering of opknapping duidelik en volledig omskryf is;
- 4.7 die voorgestelde verbetering of opknapping duidelik en logies aan „n geografiese gebied met duidelik afgebakende grense verbind kan word;
- 4.8 daar bewyse bestaan dat dit finansiële lewensvatbaar sal wees om „n Spesiale Aanslaggebied te gebruik om fondse te genereer vir die voorgestelde verbetering of opknapping;

¹ Artikel 22(1)(b)

² Artikel 22(4)

³ Artikel 22(4)

⁴ Artikel 22(2)(b)

⁵ Artikel 22(2)(a)

4.9 die Munisipaliteit tevrede is met die voorgestelde institusionele reëlings met betrekking tot die Spesiale Aanslaggebied; en

4.10 die besluit om „n Spesiale Aanslaggebied te bepaal of nie, uiteindelik by die Raad berus, en geheel na die Raad se eie goeëdunke geneem word.

5. EIENAARS-/EIENDOMSKATEGORIEË WAT TEN VOLLE VAN DIE BETALING VAN DIE BYKOMENDE BELASTING VRYGESTEL WORD

5.1 Deernisgevalle, senior burgers en persone met gestremdhede

Deernisgevalle, senior burgers en/of persone met gestremdhede wat die geregistreerde eienaars van residensiële eiendom is, kom vir „n volle vrystelling (100%) van die bykomende belasting in aanmerking indien hulle binne die minimum maatstawwe, soos hier onder uiteengesit, val. Die Spesiale Aanslaggebied kan ook kies om armoede verder te verlig deur bykomende vrystellingsmaatstawwe te bepaal.

5.1.1 Minimum registrasiemaatstawwe vir deernisgevalle

Ten einde vir „n maksimum tydperk van twaalf maande vir registrasie as „n deernisgeval in aanmerking te kom, moet „n aansoeker aan onderstaande maatstawwe voldoen:

(b) Die residensiële eiendom moet hoofsaaklik vir privaat residensiële doeleindes gebruik word; en

(b) Die aansoeker moet:

(i) die geregistreerde eienaar van die residensiële eiendom wees; of

(ii) „n inwoner van „n huishouding wees waarvan „n kind die hoof is en in die naam van die afgestorwe ouer(s) geregistreer is; of

(iii) „n koper op „n uitgestelde oordraggrondslag wees van „n residensiële eiendom vanaf enige regeringsfeer; en

(c) die totale bruto huishoudelike inkomste van die residensiële eiendom mag nie die maksimum inkomste oorskry van die belastingkortingstelsel vir Senior Burgers en Persone met Gestremdhede waarvolgens voormelde persone ingevolge die Munisipaliteit van Prince Albert se Beleid oor Eiendomsbelasting volle vrystelling van belasting ontvang nie; en

- (d) die aansoeker mag nie die geregistreerde eienaar van meer as een eiendom wees nie; en
- (e) die aansoeker moet voltyds op die eiendom woon; en
- (f) niteenstaande voormelde, sal daar veronderstel word dat die eienaars van vaste residensiële eiendom met „n Munisipale waarde van R185 000 of minder, of soos van tyd tot tyd deur die Raad bepaal, aan die maatstawwe in sub-item (a) tot (e) hier bo voldoen.

Die Raad kan die maatstawwe soos in sub-items (a) tot (f) hierbo uiteengesit van tyd tot tyd wysig.

5.1.2 Minimum registrasiemaatstawwe vir senior burgers en persone met gestremdhede

Senior burgers en/of persone met gestremdhede wat die geregistreerde eienaars van residensiële eiendom is, kan, na gelang van die bruto maandelikse huishoudelike inkomste van alle persone wat gewoonlik op die eiendom woon, spesiale kortings ontvang. Om vir sodanige korting in aanmerking te kom, moet „n eiendomseienaar „n natuurlike persoon wees; moet hy/sy die eienaar wees van „n eiendom wat aan die vereistes van die omskrywing van residensiële eiendom voldoen; en moet die eienaar op 1 Julie van die betrokke boekjaar:

- (a) die eiendom as sy/haar gewone woonplek bewoon; en
- (b) minstens 60 jaar oud wees of „n ongeschiktheidspensioen ontvang; en
- (c) „n bruto maandelikse huishoudelike inkomste (d.w.s. geld wat uit enige bron verdien of ontvang word, wat die inkomste van alle persone insluit wat gewoonlik op daardie eiendom woon) van nie meer nie as R8 000 nie, soos gestaaf deur die indiening van minstens drie maande se bankstate van alle finansiële instellings waar rekeninge gehou word; en
- (d) nie die eienaar van meer as een eiendom wees nie; en
- (e) met dien verstande dat waar die eienaar weens omstandighede buite sy/haar beheer nie daartoe in staat is om op die eiendom te woon nie, sy/haar eggenoot of minderjarige kinders aan die bewoningsvereiste kan voldoen; en
- (f) dat „n vruggebruiker as die eienaar beskou sal word; en

- (g) dat die maatstawwe van „n natuurlike persoon geheel na die Hoof: Finansiële Beampste (HFB) se eie goeddunke laat vaar kan word om voorsiening te maak vir „n eiendom in besit van „n trust, waar die totale getal begunstigdes aan al die ander vereistes van die Beleid oor Eiendomsbelasting voldoen; en voorts dat die bruto maandelikse inkomste van alle persone wat op daardie eiendom woon by die bruto maandelikse inkomste van die begunstigdes wat op die eiendom woon, getel word.
- (h) Die eienaar moet teen 31 Maart aansoek doen ten einde hierdie korting in die boekjaar waarin die aansoek ingedien word, te ontvang. Indien die eienaar versuim om dit te doen, sal geen korting toegestaan word nie.
- (i) Enige eienaar wat in die loop van „n boekjaar aan al bostaande maatstawwe voldoen, kan aansoek doen om die kwytstelling vanaf die datum van ontvangs van die aansoek vir die volgende boekjaar.
- (j) In buitengewone omstandighede kan die Raad vrystelling goedkeur, selfs al besit die aansoeker bykomende eiendomme waarvoor „n markverwante huurinkomste by die bruto maandelikse huishoudelike inkomste ingesluit is.

5.2 **Waardasiedrempel**

Alle verbeterde residensiële eiendomme met „n munisipale waarde van R185 000 of minder is vrygestel van bykomende belasting. Hierdie residensiële eiendomme kom dus vir 100% vrystelling van die bykomende belasting in aanmerking.

5.3 **Godsdienstige instellings**

Alle eiendomme wat in die naam van „n godsdienstige gemeenskap geregistreer is, en hoofsaaklik as „n aanbiddingsplek deur sodanige gemeenskap gebruik word, en wat „n amptelike woning insluit wat in die naam van daardie gemeenskap geregistreer is en deur „n ampsdraer van die gemeenskap bewoon word, en wat dienste by sodanige aanbiddingsplek lei, kan volle vrystelling (100%) van bykomende belasting ontvang.

Eiendomme wat hoofsaaklik gebruik word as „n kantoor van „n godsdienstige gemeenskap, of as parkeerterreine of as kampeerterreine wat sonder

winsbejag bedryf word, en begraafplase wat vir daardie godsdienstige gemeenskap gebruik word, sal volle vrystelling (100%) van bykomende belasting ontvang.

In buitengewone omstandighede kan die HFB aanvaar dat „n eiendom wat in „n ander naam as dié van die godsdienstige organisasie geregistreer is, as die eiendom van „n godsdienstige gemeenskap beskou word, mits daar bewys kan word dat dié registrasie bloot was om die oordrag van die eiendom na die godsdienstige gemeenskap te fasiliteer.

Op versoek van die HFB, kan godsdienstige organisasies versoek word om aan die Munisipale Waardeerder te bewys dat hul eiendomme steeds vir godsdienstige doeleindes gebruik word.

5.4 Raadseiendomme

Slegs munisipale eiendomme wat hoofsaaklik vir amptelike munisipale sake gebruik word, kan volle vrystelling (100%) van die bykomende belasting ontvang.

5.5 Implementeringsprosedure

Alle kategorieë van eiendomme of eienaars wat aan die minimum vereistes van paragraaf 5.1 voldoen, moet eers by die Munisipaliteit registreer voordat hulle die SAG van die tersaaklike registrasiebewys voorsien. By ontvangs van sodanige registrasiebewys kan die SAG volle vrystelling (100%) van bykomende belasting aan die eiendom of eenaar toestaan.

Indien die SAG bykomende vrystellingsmaatstawwe instel, moet die grondeienaars, wat aan sodanige bykomende maatstawwe voldoen, regstreeks by die Munisipaliteit registreer. Die Munisipaliteit moet rekord hou van watter eiendomme van die bykomende belasting vrygestel word. Sodanige lys van eiendomme moet aan die SAG voorsien word ten einde die ledelys vir die boekjaar te finaliseer.

6. PROSES

- 6.1 Die vloeidiagram is, dui die tydsbestek van die proses aan wat teen die middel van Januarie van die boekjaar wat die instelling van die Spesiale

Aanslaggebied voorafgaan, afgehandel moet wees. (Beskikbaar as Bylae 1)

6.2 Hierdie Beleid sit onderstaande uiteen:

6.2.1 Die riglyne en vereistes met betrekking tot die institusionele reëlings vir Spesiale Aanslaggebiede (paragraaf 7)

6.2.2 Die verdere vereistes waaraan voldoen moet word (paragraaf 8) en

6.2.3 Die inligting wat by die Munisipaliteit ingedien moet word ten einde „n versoek vir die bepaling van „n spesiale-aanslaggebied te motiveer (paragraaf 9)

7. INSTITUSIONELE REËLINGS

Artikel 22 van die Wet op Eiendomsbelasting is nie voorskriftelik met betrekking tot die strukturele reëlings vir die administrasie van „n Spesiale Aanslaggebied nie. Die twee algemene strukturele reëlings wat die Hoof: Finansiële Beampte (HFB) sal ondersteun, is die volgende:

7.1 Administrasie deur die Munisipaliteit

Indien die aansoeker kies om die Munisipaliteit as diensverskaffer te gebruik, moet daar aan onderstaande voldoen word:

- (a) Die voorgestelde verbeterings of opknappings moet met die doelwitte en oogmerke van hierdie Beleid strook;
- (b) Die tersaaklike/onderskeie Direktorat(e) moet „n ooreenkoms aangaan om die vereiste dienste te lewer of te bestuur.
- (c) Die nodige steun vir die voorgestelde verbeterings of opknappings moet verkry word.
- (d) Die HFB moet afsonderlike rekeningkundige en rekordstelsels met betrekking tot die inkomste uit die bykomende belasting instel, soos in die Wet op Eiendomsbelasting uiteengesit; en⁶
- (e) Die HFB sal enige koste uit die inkomste van die bykomende belasting dek.

⁶ Artikel 22(3)(c)(i)

7.2 **Administrasie deur die Artikel 21-maatskappy**

7.2.1 Indien die aansoeker voorstel dat hul self die dienste/opknappings wil bestuur en in werking stel, sal die Munisipaliteit van die belastingbetalers in die Spesiale Aanslaggebied verwag om „n toepaslike struktuur te skep én daaraan deel te neem ten einde beplanning, kontraktering, finansiële beheer en administratiewe pligte in die Spesiale Aanslaggebied uit te voer.

7.2.2 Hierdie opsie behels nie dat belastingbetalers die bykomende belasting vasstel nie, welke funksie volgens wet slegs deur die Raad vervul kan word. Die belastingbetalers sal egter teen 31 Januarie die jaarlikse begrote bedrag van die bykomende belasting mét „n toepaslike motivering by die Munisipaliteit aanbeveel, en die Raad sal die aanbeveling gedurende die begrotingsproses oorweeg.

7.2.3 Die administrasie deur „n Artikel 21-maatskappy metode verleen „n groter mate van beheer en outonomie aan belastingbetalers, en kan uit die perspektief van die belastingbetalers wat die Spesiale Aanslaggebied voorstaan die voorkeurmetode wees.

7.2.4 Aangesien hierdie metode geld, wat deur die regering ingesamel word, aan die privaat sektor toevertrou, moet daar stiptelik aan die vereistes van hierdie Beleid voldoen word.

7.2.5 Die funksies van die bestuurstruktuur sal die volgende insluit:

- (a) Die bepaling van die befondsing wat elke jaar benodig word, en „n aanbeveling by die HFB dat die geld as deel van die Munisipaliteit se jaarlikse begroting goedgekeur word.
- (b) Die aanstelling van kontrakteurs om die verbetering(s) of opknapping(s) uit te voer.
- (c) Die ontvangs van die bykomende belasting wat deur die Munisipaliteit ingevorder word, en die oorbetalings van sodanige geld aan die kontrakteurs.

7.2.6 Strukturele vereistes in geval van administrasie deur „n Artikel 21-maatskappy:

- (a) Voordat die Munisipaliteit dit sal oorweeg om belastingbetalers in „n Spesiale Aanslaggebied toe te laat om administratiewe en ander

funksies met betrekking tot die gebied te vervul, moet daar tot die Munisipaliteit se bevrediging bewys word dat „n toepaslike struktuur vir daardie doel bestaan. Hiervoor sal die Munisipaliteit van belastingbetalers verwag om „n Artikel 21-maatskappy (maatskappy sonder winsbejag) ooreenkomstig die Maatskappywet, Wet 61 van 1973, op te rig.

- (b) Die oprigtingsdokumente met betrekking tot die struktuur wat die belastingbetalers instel (d.w.s. die Statute en Akte van Oprigting) moet skriftelik deur die HFB of sy/haar genomineerde goedgekeur word.
- (c) Die Artikel 21-maatskappy moet ingevolge die Maatskappywet, Wet 61 van 1973, bestuur word, en moet ook aan enige ander wetgewing as gevolg van sy finansiële verbondenheid aan die Raad voldoen.
- (d) Die Artikel 21-maatskappy moet skriftelik kennis gee van die voorneme om „n Algemene Jaarvergadering te hou op „n datum soos in sodanige kennisgewing aangedui, deur die kennisgewing in die plaaslike koerante en een dagblad te adverteer.
- (e) „n Pro forma akte van oprigting en statute wat met die oog op „n Artikel 21-maatskappy vir „n Spesiale Aanslaggebied opgestel is, is beskikbaar as Bylae 2.

8. AANSOEK OM DIE INSTELLING VAN 'N SPESIALE AANSLAGGEBIED

Die proses vir die instelling van „n Spesiale Aanslaggebied soos in Hoofstuk 1 van die verordening uiteengesit, moet gevolg word, ongeag of die Spesiale Aanslaggebied deur die Munisipaliteit of „n Artikel 21-maatskappy geadministreer sal word.

9. MOTIVERING VIR 'N SPESIALE AANSLAGGEBIED

9.1 Die motiveringsverslag moet die onderstaande bevat:

- 9.1.1 „n Lys van alle belasbare eiendomme binne die voorgestelde Spesiale Aanslaggebied, kontakbesonderhede van alle eienaars, sowel as die waarde van elke eiendom ingevolge die Raad se algemene waardasie. Onderskeid

tussen eiendoms Kategorieë waarvoor artikel 8 van die Wet op Eiendomsbelasting voorsiening maak, moet oorweeg word.

- 9.1.2 „n Diagram wat die grense van die voorgestelde Spesiale Aanslaggebied duidelik aandui
- 9.1.3 Of die Spesiale Aanslaggebied deur die Munisipaliteit of „n Artikel 21-maatskappy geadministreer sal word
- 9.1.4 „n Opsomming van die verbetering of opknapping wat vir die Spesiale Aanslaggebied voorgestel word, soos in die implementeringsplan vervat
- 9.1.5 „n Verduideliking van hoe die voorgestelde verbetering of opknapping met die geografiese gebied van die voorgestelde Spesiale Aanslaggebied verband hou
- 9.1.6 „n Verduideliking hoekom die voorgestelde Spesiale Aanslaggebied nie bestaande ongelykhede in die ontwikkeling van die Munisipaliteit sal versterk nie
- 9.1.7 „n Verduideliking van hoe die Spesiale Aanslaggebied, indien bepaal, met die Munisipaliteit se Geïntegreerde Ontwikkelingsplan (GOP) sal strook.
- 9.1.8 „n Verduideliking van die institusionele reëlins wat ten opsigte van die Spesiale Aanslaggebied voorgestel word.
- 9.1.9 Bewys van toestemming van die meerderheid van die lede van die plaaslike gemeenskap in die voorgestelde aanslaggebied wat die bykomende belasting sal moet betaal („n pro forma-toestemmingsvorm is beskikbaar as Bylae 3).
- 9.1.10 Bewys van die kennisgewing van die openbare vergadering(s) wat in die verordening beoog word.
- 9.1.11 Notule(s) van die openbare vergadering(s).
- 9.1.12 Die voltooiingsdatum.
- 9.2 **Die implementeringsplan vir die voorgestelde verbeterings of opknappings moet minstens die volgende aanspreek:**
- 9.2.1 Daardie dienste wat die Spesiale Aanslaggebied sal verbeter en opknop.
- 9.2.2 Hoe die voorgestelde verbeterings of opknappings in werking gestel sal word.

9.2.3 Teen wanneer die voorgestelde verbeterings of opknappings voltooi sal wees.

9.2.4 „n Implementeringsprogram wat die implementeringsmylpale, -datums en -verantwoordelikhede duidelik toon (Waarvoor Bylae 4 as basis gebruik kan word).

9.3 **Die begroting vir die voorgestelde verbeterings of opknappings moet minstens die volgende aanspreek:**

9.3.1 „n Jaarlikse begroting per lyn item vanaf 1 Julie van die eerste jaar tot 30 Junie van die laaste jaar van die termyn.

9.3.2 „n Begrotingsverdeling tussen die verskillende eiendoms Kategorieë vir die voorsiening van die verbeterings of opknappings.

9.3.3 Paragraaf 12 van hierdie Beleid omskryf die vereiste finansiële beheer.

10. VERLENGING EN/OF HERNUWING VAN TERMYN

Indien „n Spesiale Aanslaggebied die termyn waarvoor dit bepaal is, wil hernu of verleng, of die grense van die gebied wil wysig, moet die prosedures soos in Hoofstuk 3 van die Verordening uiteengesit, gevolg word.

11. ONTBINDING

Die Spesiale Aanslaggebied kan deur „n Raadsbesluit ontbind word, onderworpe aan die bepalings van artikel 15 van die Verordening.

12. FINANSIËLE BEHEER

12.1 Soos in die verordening uiteengesit, bepaal die Raad die bedrag van enige bykomende belasting wat in „n Spesiale Aanslaggebied gehef word. Die bykomende belasting word deur die Raad opgelê en is aan die Munisipaliteit verskuldig, en word op presies dieselfde manier betaal en ingevorder as ander eiendomsbelasting wat die Raad oplê.

12.2 Voordat die Munisipaliteit enige ingevorderde bykomende belasting aan die beheerliggaam van die belastingbetalers se bestuurstruktuur oorbetaal, moet daar „n skriftelike finansiële ooreenkoms tussen die bestuurstruktuur en die Munisipaliteit bestaan, welke ooreenkoms onder meer die volgende sal reguleer:

- 12.1.1 Die betaalmeganismes en -metode.
- 12.2.2 Hoe die bestuurstruktuur die bykomende tarief sal hou.
- 12.2.3 Enige riglyne met betrekking tot die besteding.
- 12.2.4 Enige verpligtinge op die bestuurstruktuur om toepaslike versekering te bekom en in stand te hou.

13. KOSTES

Tensy die Munisipale Bestuurder of sy/haar genomineerde anders ooreenkom, sal die Munisipaliteit nie aanspreeklik wees vir enige koste wat belastingbetalers in die betrokke voorgestelde Spesiale Aanslaggebied aangaan met betrekking tot die inwerkingstelling van die stappe soos in hierdie Beleid en die Verordening vervat nie.

-o0o-

UMASIPALA WASE-PRINCE ALBERT

ISIGUNYAZISI MALUNGA NEENGINEQI EZIKHETHELWE UPHULISO LWABUCALA

Njengokuba lo Masipala wase-Prince Albert sele elwamkele uPhuhliso lwabuCala noluBalulekileyo kwezingingqi zikhethekileyo; kwaye

Nanjengokuba iBhunga liye laGunyazisa ngokukodwa lazamkela ezingingqi zikhethekileyo ngomhla we-15 kwi nyang yeKhala 2010, ngokwesigqibo esiku E78-07/2010.

Lomba usisiGunyazisi seBhunga, uvunyelwe ukuba upapashwe kuLuntu lonke.

1. ISIQALO

1.1 Lo Mgaqo-nkqubo wokumiselwa kwamaxabiso awodwa kwiingingqi kufuneka ufundwe ngokuhlaneneyo kunye noMthetho wamaxabiso ooMasipala, uMthetho 6 ka 2004 (“uMthetho wamaXabiso”) kunye noMthetho wangaphakathi, osebenza ixesha nexesha (“uMthetho wangaphakathi”).

1.2 Onke amagama kunye namabinzana asetyenziswe kulo Mthetho anentsingiselo enye naleyo ikulo Mgaqo-nkqubo.

1.3 Kwiimeko apho kukho intandabuzo phakathi kwezibonelelo zoMthetho kunye nezibonelelo zalo mgaqo-nkqubo, uMthetho uya kuthabatha ingqwalasela.

1.4 INJONGO YALO MGAQO-NKQUBO

Lo Mgaqo-nkqubo ujolise -

1.5 Ekucaciseni injongo yeBhunga malunga neengingqi zamaxabiso awodwa kwakunye nezinto eziyakuphemelela isigqibo seBhunga ekumiseleni okanye ekungayimiseli ingingqi ethile phantsi kwalo mgaqo-nkqubo.

1.6 Ukubonelela ngesikhokelo kumalungu oluntu nakubathabathi-zigqibo phakathi kuMasipala malunga nokumiselwa kweengingqi zamaxabiso awodwa.

1.7 Ukumisela ukulingana phakathi kwabo bazihlawulelayo kuluntu nakwabo baceba ukuphucula iingingqi -

1.7.1 Ngokusebenzisa imithombo kaMasipala, okanye

1.7.2 Ukusebenzisa iiNKampani ezikwiCandelo 21.

2. INGXELO-NTETHO YALO MGAQO-NKQUBO

2.1 Umgaqo-nkqubo wamaxabiso kaMasipala jikelele usekelwe phantsi kwezikhokelo ezizezi:

2.1.1 ukulingana

2.1.2 ukufikelela

2.1.3 ukupheliswa kwendlala;

2.1.4 uphuhliso lwentlalo noqoqosho; kunye

2.1.5 ukufikelela ngokwemali nokonga ngokwamaxabiso.

2.2 uMasipala uzithabatha iindawo zamaxabiso awodwa njengesixhobo esiya kubangela ukufezekiswa koxanduvo alubekwe ngumgaqo-siseko kunye nemithetho echaphazelekayo ekuphuculeni:

2.2.1 intlalo nophuhliso loqoqosho; kunye

2.2.2 imeko ekhuselekileyo nesempilweni,ngendlela elinganayo kwizikhokelo ezisekelwe phantsi koMgaqo-nkqubo wamaxabiso.

2.3 Ingingqi zamaxabiso awodwa zibangela abanini beendawo kum mandla othile ukuba ziphucuke kwaye zipuhle ngendlela yamaxabiso eendawo.

3. IZINTO EZIQWALASELWAYO XA KUMISELWA INGINGQI YAMAXABISO AWODWA

iBhunga liya kuqwalasela ukumisela ingingqi yamaxabiso awodwa apho iimfuno zecandelo 22 loMthehto wamaxabiso zithe zafezekiswa,xa –

3.1 Injongo yamaxabiso awodwa iya kubangela ukuhlawulwa kwexabiso elongeziweyo kwindawo kwingingqi echaziweyo,khon"ukuze kunyuswe ingxowa-mali yokuphucula ingingqi;¹

3.2 Ixabiso elilodwa aliyi kusetyenziswa ekwandiseni ukungalingani ekuphuhliseni kwengingqi ephantsi kolawulo lukaMasipala;²

- 3.3 Ukumiselwa kwengingqi yamaxabiso awodwa iza kufezekisa isiCwangciso soPhuhliso oluhlanganisiweyo (IDP);³
- 4.4 Uninzi lwabahlali kuloo ngingqi ifuna amaxabiso awodwa luye lwanikezela imvume ukuba liya kulihlawula ixabiso elongeziweyo;⁴
- 4.5 Iimfuno zenkqubo zecandelo 22 zamaxabiso eendawo ziye zafezekiswa, kubandakanya uqhagamshelwano kunye noluntu luye lwenziwa kwanezimiselo zeSahluko 1 zoMthetho wangaphakthi ziye zafezekiswa;
- 4.6 Uphuhliso nokuphuculwa okucetywayo kuye kwacaciswa;
- 4.7 Uphuhliso olucetywayo luyacaca ngokufanelekileyo kwaye luqhogene nengingqi leyo ichaphazelekayo, apho nemida yayo icaciswe ngokupheleleyo;
- 4.8 Kukho ubungqina bokuba kuya kuba yimfuneko ukusebenzisa ingqingqi enamaxabiso awodwa ekuphuhliseni ingxowa-mali yophuhliso olo;
- 4.9 uMasipala anelisekile ukuba amalungiselelo eziko elo licetywayo malunga nengingqi yamaxabiso awodwa; kunye
- 4.10 okokugqibela, isigqibo sokuba isicelo siyamkelwa okanye siyakhatywa, silele kuMasipala kuphela.

4. AMANQANABA ABANINI / IINDAWO EZOBEKWA ECALENI MALUNGA NGOKOMYINGE WE: 100% KWIXABISO ELONGEZIWEYO

4.1 Abahluphekileyo, Abadala kunye nabakhubazekileyo

Abanini ababhalisiweyo beendawo zokuhlala abahluphekileyo, abahlali abadala kunye nabakhubazekileyo bafumana isaphulelo esiyi 100% ekuhlawuleni ixabiso elongeziweyo xa bechaphazeleka ngokwezimiselo ezichazwe apha ngezantsi. Ingingqi yamaxabiso awodwa isenokucutha indlela nentlupheko ngokumisela ixabiso elongeziweyo.

4.1.1 Indlela yokubhalisela ukuhlupheka

Ukuze uqwalaseleke njengohluphekileyo, isithuba esingekho ngaphezu kwenyanga ezili: 12, umenzi-sicelo kufuneka azalisekise le miqathango ilandelayo:

- (c) indlela esetyenziselwa yona indawo leyo yokuhlala kufuneka ibe yeyabucala;kwaye
- (b) umenzi-sicelo kufuneka-
 - (i) nguye obhaliswe njengomnini wendawo leyo yokuhlala; okanye
 - (ii) umntu ohlala kumzi owonganyelwe ngumntwana nebhaliswe egameni lomntu ongasaphiliyo nobengumzali womntwana lowo; okanye
 - (iii) umntu othenge naphina kwindawo kaRhulumente abe ulityaziswe kukubhaliswa kwendawo leyo; okanye
- (c) ingeniso edibeneyo yomzi lowo ingabi ngaphezu kweyabantu abamkela indodla xa idityanisiwe,abakhubazekileyo kunye nabantu abafumana imbuyekezo kwiSkimu sokubuyekeza amaxabiso befumana i100% ngokoMasipala wase Prince Albert: Umgaqo-nkqubo wamaxabiso;
- (d) umenzi-sicelo angabi ngumntu obhaliselwe izindlu ezimbini ngaxesha-nye;
- (e) abe uhlala isigxina kwindawo leyo; kwaye
- (f) abanini beendawo ezime ndaw-nye(izindlu)nezinexabiso eliyi:R185 000.00 ngokoMasipala okanye ngaphantsi koko,ngokokumiselwa liBhunga,ixesha nexesha,bayakuthatyathwa njengabayakuxhamla kule nkqubo phantsi kwezimiselo (a) uku ku(e)

iBhunga lisenokuyiguqula le nkqubo ichazwe ku (a) uku ku(f).

4.1.2 Umyinge wokuchonga ukubhaliswa kwabahlali abadala kunye nabakhubazekileyo

Abanini beendawo ababhalisiweyo nabangabantu abadala okanye abakhubazekileyo abachaphazeleka kumaxabiso akhethekileyo nawodwa ngokwengeniso yabo yenyanga umzi ngamnye xa behlala bonke kuloo mzi,baya kuxhamla kule nkquboUkuze uqwalaselwe kule nkqubo kufuneka ube ungumntu ophilayo ube ungumnini waloo ndawo kwaye ufezekise neemfuno zokuchongw,kwaye ube ukusukela ngomhla we:01 Julayi::

- (a) ubuhlala kade kuloo ndawo; kwaye
- (b) ube uneminyaka engama:60 kwaye wamkela indodla; kwaye

- (c) ube ufumana ingeniso yenyanga (ibe yingeniso oyifumana kumthombo othile)(kubandakanya naleyo uyifumana kubantu abahlala apho kuloo ndlu) engekho ngaphezu kwe:R8 000 ngokubonakaliswa kukungeniswa kwengxelo esuka ebhankini yeenyanga ezintathu; kwaye
- (d) angabi nezindlu ezingaphezu kwesinye; kwaye
- (e) naxa umnini wendlu engakwazi ukuhlala kwindlu leyo ngezizathu ezingabangelwanga nguye
- (f) ngaphandle kokuba lowo uhlala kuloo ndawo uthatyathwa njengomnini;; kwaye
- (g) ngaphandle kokuba inqobo yokugqiba ngomntu ophilayo ingabekwa bucala ngemvume eyodwa yeGosa eliyiNtloko yezimali ukuvumela indawo eyiyeyetrasti apho bonke abaxhamla kuyo bayazifezekisa zonke iimfuno zomgaqo-nkqubo wamaxabiso,kwakhona ukuba ingeniso yonke yabantu abahlala kuloo ndawo iyakudityaniswa kwingeniso ephezulu yabo bonke abantu abahlala kuloo ndawo.
- (h) Umnini wendawo kufuneka isicelo sakhe sokufumana imbuyekeso asingenise ngomhla wama:31 kaMatshi khon" ukuze afumane imbuyekezo yaloo nyaka singeniswe ngawo isicelo.
- (i) Nawuphina umnini wendawo,othi ngaloo nyaka-mali,azifezekise zonke iimfuno eziyingqobo yokwenza isigqibo sengqwalasela echazwe apha ngentla,angasingenisa isicelo sakhe sokubekelwa bucala ekuhlawuleni khon" ukuze angachaphazeleki kwintlawulo yaloo nyaka-mali.
- (j) Kwiimeko ezizodwa,iBhunga lingasiqwalasela isicelo sokungahlawuliswa nokuba umenzi-sicelo unenye indawo eyiyeyakhe apho umrhumo werente uhlawulwa khona ngokwengeniso yenyanga.

4.2 **uMqobo wovavanyo**

Zponke iindawo zokuhlala ezinovavanyo ngokwexabiso eliyi:R185 000 kuMasipala okanye ngaphantsi koko,aziyikuhlawuliswa amaxabiso awongeziweyo.Ezi ndawo zokuhlala,ngoko ke,ziya kuxhamla umyinge oyi:100% kumaxabiso awongeziweyo.

4.3 **amaZiko eNkolo**

Zonke iindawo ezibhaliswe egameni kwaye zisetyenziswa kuphela njengendawo yokukhonza,kubandakanya indawo ebhaliswe egameni labahlali baloo ndawo esetyenziswa njenge-ofisi yomhlali waloo ngingqi

kwaye yena inguye owongamele iinkonzo kuloo ndawo yokunqula,nazo ziyakusikelwa umyinge oyi:100% yokungahlawuli amaxabiso awongeziweyo.

Iindawo ezisetyenziswa njenge-ofisi yeNkolo kuluntu oluchaphazelekayo okanye njengendawo yokumisa izithuthi,iindawo zokunkampisha ezingajoliswanga kwingeniso kunye namangcwaba aloo ngingqi yabahlali,ziya kukhutshelwa bucala ngokupheleleyo ekuhlawuleni amaxabiso awongeziweyo.

Kwiimeko ezizodwa iGosa eliyiNtloko yeziMali lingakwamkela ukuba indawo leyo xa ibhaliswe egameni elilelinye kodwa injongo ikukuba iya kuguqulelwa egameni lombutho wenkolo,liya kuyithabatha loo ndawo njengendawo yokuqhuba iinkonzo zenkolo kuluntu oluhlala kuloo ndawo.

Ngesicelo seGosa eliyiNtloko yeziMali,imibutho yezenkolo isenokucelwa ukuba iveze ubungqina kuMvavanyi kaMasipala ukuba iindawo ezo zisasetyenziswa kwezenkolo.

4.4 Iindawo ezizezeBhunga

Kuphela ziindawo zikaMasipala nezisetyenziselwa iinjongo zikaMasipala eziya kukhutshwa bucala ekuhlawuleni amaxabiso awongeziweyo..

4.5 Inkqubo yokusebenza

Onke amanqanaba kunye nabanini abanelungelo lokuxhamla ngokwemiqathango echazwe ku 5.1,kufuneka kuqala babhalise kwiBhunga phambi phambi kokuba zingenise ubungqina bokubhaliswa kwizibonelelo zeengingqi zamaxabiso awodwa.Xa obu bungqina bufumanekile,iSRA iya kumkhuphela bucala ekuhlawuleni umnini-ndawo.

Xa iSRA iye yenza isicelo esongeziweyo sokungahlawuli,abanini beendawo ezikumgangatho ophezulu kufuneka babhalise ngqo kuMasipala.uMasipala kufuneka agcine ubungqina obuchaza zonke iidawo ezingenalo uxanduva lokuhlawula ixabiso elongeziweyo.Olu luhlu kufuneka lungeniswe kwezo ngingqi zithatyathwa njengezimiselwe amaxabiso awodwa xa ubulungu bale nkqubo sele buqukunjelwe rhoqo ekupheleni konyaka-mali.

5. INKQUBO

- 5.1 Umfanekiso oncanyathiselwe njengesihlomelo 1, ubonakalisa ixesha le nkqubo, ekufuneka ibe igqityiwe phakathi kuJanyuwari wonyaka-mali owandulela ukumiselwa kweengingqi zamaxabiso awodwa.
- 5.2 Lo Mgaqo-nkqubo ucacisa -
- 5.2.1 Izikhokelo kunye neemfuno ezimalunga namalungiselelo amaziko eeNgingqi zamaXabiso awodwa (umqolo 7);
- 5.2.2 Ezinye iimfuno ekufuneka zilandelwe (umqolo 8) kunye
- 5.2.3 Neengcombolo ekufuneka zingeniswe kuMasipala khon" ukuze zixhase isicelo sokumiselwa kwengingqi yamaxabiso awodwa (umqolo 9).

6. AMALUNGISELELO AMAZIKO

ICandelo 22 loMthetho wamaXabiso eeNdawo alibeki xanduva kumalungiselelo eendawo ekufuneka zibe sele zimiselwe ukulawula ingingqi yamaxabiso awodwa. La malungiselelo mabini abanzi aya kuxhaswa liGosa eliyiNtloko yeziMali ngala alandelayo:

6.1 Ulawulo oluya kuthatyathwa nguMasipala

- 6.1.1 Ukuba umenzi-sicelo ufuna ukuba uMasipala ibe nguye umboneleli ngeenkonzelo, oku kulandelayo kufuneka ufezekiswe:
- (a) iziphakamiso neziphuhliso kufuneka zihambisane neenjongo zalo mgaqo-nkqubo;
 - (b) ulawulo oluchaphazelekayo kufuneka lungene kwisivumelwano sokubonelela okanye sokulawula iinkonzelo eziyimfuneko;
 - (c) inkxaso eyimfuneko yophuhliso olucetywayo kufuneka ifumaneke;
 - (d) iGosa eliyiNtloko yeziMali kufuneka limisele ulawulo kunye nogcino lweencwadi malunga nengeniso ephuma kumaxabiso awongeziweyo njengokuba kumiselwe kuMthetho kaMasipala omalunga namaXabiso;⁷ kwaye

(e) iGosa eliyiNtloko yeziMlai liya kuhlawula nayiphina indleko ethe yenziwa ngamaxabiso awongeziweyo;

6.1.2 ezi zibonelelo zilandelayo zoMthetho kaMasipal kunye noMgaqo-nkqubo azingeni ndawo kulawulo lweengingqi zamaxabiso awodwa alawulwa nguMasipala;amacandelo 8 loMthetho kaMasipala kunye nomhlathi 7.2 womgaqo-nkqubo.

6.2 **Ulawulo olumalunga neeNkampani ezilicandelo 21**

6.2.1 Ukuba umenzi sicelo uphakamisa ukuba iinkonzo ziyakubonelelwa kwaye zilawulwe nguye,uMasipala uya kulindela ukuba abahlawuli bamaxabiso kuloo ngingqi ukuba bathabathe inxaxheba ngokweziko elifanelekileyo ukuba bathabathe isicwangciso,ukubandakanyeka kwisivumelwano,kulawulo lwezimali kunye nemisebenzi yolawulo phakathi kuloo ngingqi yamaxabiso awongeziweyo..

6.2.2 Le imbono ayichaphazeli abahlawuli bamaxabiso abathabatha inxaxheba kumaxabiso awongeziweyo,apho ngokomthetho oko kungenziwa kuphela liBhunga, endaweni yoko,abahlawuli bamaxabiso baya kwenza isindululo kuhlalo-lwabiwo-mali ngokwexabiso elongeziweyo eliya kuhlawulwa kuMasipala ngomhla wama:31 Janyuwari,kunye nesindululo esivakalayo,kwaye iBhunga liya kusiqwalasela isindululo eso xa lisenza uhlalo-lwabiwo-mali lwalo..

6.2.3 Imbono yolawulo ngokweeNkampani ezikwiCandelo 21 inikezela inqanaba eliphezulu kulawulo kunye nenqanaba labahlawuli bamaxabiso,kwaye,ingakumbi kwabo bahlawuli bathe baphucula ingingqi enamaxabiso awodwa.

6.2.4 Kuba le mbono ibeka imali esisibonelelo sikaRhulumente ezandleni zabantu babucala,iimfuno ezikhankanywe apha kulo mgaqo-nkqubo kufuneka zifezekiswe.

6.2.5 Imisebenzi yeli ziko iya kubandakanya le ilandelayo:

(a) ukumisela imali eya kuba yimfuneko; rhoqo ngonyaka kwaye yenze isindululo kwiGosa eliyiNtloko yeziMali ukuba isicelo semali samkelwe njenganxalenye yohlalo-lwabiwo-mali lweBhunga;

(b) ukuqashwa koonokotraka ukuze baphuhlise okanye bahlaziye;kwaye

- (c) ukwamkela ixabiso elongeziweyo eliqokelelwe nguMasipala kwanokwahlula le mali phakathi koonokotraka..

6.2.6 Izinto eziyimfuneko xa ulawulo luphantsi kweNkampani eliCandelo 21:

- (a) Phambi kokuba uMasipala avumele abahlawuli bamaxabiso kwingingqi yamaxabiso awodwa ukuba baluthabathele kubo ulawulo kunye neminye imisebenzi, kufuneka aneliseke uku amaziko afanelekileyo amiselwe le njongo. uMasipala uya kulindela ukuba abahlawuli bamaxabiso bamisele iNkampani ekicandelo 21 ngokoMthetho weeNkampani 61 ka 1973 (uMthetho weeNkampani);
- (b) Amaxwebhu acacisa ukumiselwa kwelo ziko kufuneka abe aqulunqiwe ngabahlawuli bamaxabiso, kwaye kufuneka abe amkelwe ngokubhaliweyo liGosa eliyiNtlko yeziMali okanye lowo ugunyazisiweyo nguye;
- (c) INkampani eliCandelo 21 kufuneka ilawulwe phantsi kwezimiselo zoMthetho weeNkampani 61 ka 1973 kwaye ihambisane neminye imithetho echaphazelekayo ngenxa yokuqhagamshelana kwayo ngezimali kunye neBhunga; kwaye
- (d) Kwaye iNkampani eliCandelo 21 kufuneka yenze isipapasho esibhaliweyo malunga nenjongo yokubamba intlanganiso gabalala yonyaka, kwaye esosaziso senziwe kumaphepha-ndana angaphakathi ekuhlaleni.
- (e) Isiqulunqo sesiBHambathi sendibanisela malunga namaNqaku emanyano, equlunqwe ngenjongo yenkampani ekwiCandelo 21, emiselwe njengengingqi yamaxabiso awodwa, incanyathiselwe apha kulo Mgaqo-nkqubo njengesihlomelo 2 arumelekile.

7. ISICELO SOKUMISELA INGINGQI YAMAXABISO AWODWA

Inkqubo yokumisela ingingqi yamaxabiso awodwa njengokuba imiselwe kwiSahluko 1 somthetho kaMasipala kufuneka ilandelwe, nokuba ingingqi yamaxabiso awodwa iza kulawulwa nguMasipala okanye yiNkampani yeCandelo 21.

8. UKUXHASA INGINGQI YAMAXABISO AWODWA

8.1 Ingxelo yenkxaso kufuneka iqulathe –

uluhlu lweendawo ezibandakanyeka ekuhlawuleni amaxabiso phakathi kwingingqi leyoicetywayo,iingcombolo zoqhagamshelwano zabo bonke abanini kunyenexabiso lendawo nganye njengokuba kucacisiwe kuvavanyo gabalala lukaMasipala.Ukwahlulwa-hlulwakweendawo ngokwamanqanaba,njengokuba kubonelelwe kwicandelo 8 loMthetho wamaXabiso,kufuneka kuqwalaselwe;

- 9.1.2 umzobo ocacisa imida yendawo leyo kufuneka ibe yeyamaxabiso awodwa
- 9.1.3 nokuba indawo leyo iza kulawulwa nguMasipala okanye inkampani yecandelo 21;
- 9.1.4 isishewankathelo sokuphucula indawo leyo icetyelwa ukwenziwa eyamaxabiso awodwa ngokucacisiweyo kwisiCwangciso sokusebnza;
- 9.1.5 ingcaciso yokuba uphuhliso nokuphuculwa kwendawo leyo luza kwenziwa njani na;
- 9.1.6 ingcaciso yokuba ukuphuculwa nokuphuhliswa kwendawo leyo akuyi kubangela ukungalingani ngakumbu kuluntu lwasekuhlaleni;
- 9.1.7 ingcaciso echaza ukuba isicwangciso eso asiyi kunxaxha,okanye singahambisani nesiCwangciso soPhuhliso;
- 9.1.8 ingcaciso echaza amalungiselelo eziko elicetywayo malunga neningqi yamaxabiso awodwa(ebandakanya nechaza ukuba abenzi-secelo bengingqi yamaxabiso awodwa bayabandakanyeka ekucwangciseni nasekulawuleni kunye nasemisebenzini yesicelo esichazwe kumhlathi 8.2 walo mgaqo-nkqubo);
- 9.1.9 ubungqiba bokuvunywa kwesicelo luninzi lwamalungu oluntu lwasekuhlaleni malunga nale ngingqi yamaxabiso awodwa icetywayo);
- 9.1.10 ubungqina beentlanganiso zoluntu ezimiselwe nguMthetho wangaphakathi;
- 9.1.11 imizuzu yeentlanganiso zoluntu;kunye
- 9.1.12 nomhla wesiqulunqo.

8.2 IsiCwangciso sokusebenza sokuphuhlisa nokuhlaziya kufuneka ubuncinane sibandakanye oku kulandelayo:

8.2.1 iinkonzo eziya kubandakanyeka ekuphuhliseni ingingqi yamaxabiso awodwa;

8.2.2 uphuhliso nohlaziyo olucetywayo luyakwenziwa njani;

8.2.3 ziya kugqitywa nini ezi ziphuhliso neempucuko zali ngingqi

8.2.4 inkqubo yokusebenza,ecacisa ngokupheleleyo izinto ezingundoqo,imihla noxanduva isiHlomelo 4 sibonelela ngomzekelo wale nkqubo.

8.3 uhlahlo-lwabiwo-mali lwezi nkqubo zophuhliso nokuhlaziya luqwalasela oku kulandelayo:

8.3.1 imali ebekwe bucala yomsebenzi ngamnye eqala ngomhla we: 01 Julayi kunyaka wokuqala nomhla wama:30 June wonyaka wokugqibela;kunye

8.3.2 nokwabiwa kwemali yezibonelelo zolu phuhliso phakathi kwala manqanaba ohlukileyo.

8.3.3 Umhlathi 12 walo mgaqo-nkqubo uchaza ulawulo lwezimali oluyimfuneko.

9. UKWANDISWA/NOKUHLAZIWA KWEXESHA

Xa ingingqi yamaxabiso awodwa ifuna ukhlaziya ixesha eya kusebenza ngalo okanye yandise imida yayo,iinkqubo ezichazwe kwiSahluko 3 soMthetho wangaphakathi kufuneka silandelwe.

10. UKUBHANGISWA

Ingingqi yamaxabiso awodwa isenokubhangiswa ngesigqibo seBhunga phantsi kezibonelelo zecandelo 15 loMthetho wangaphakathi.

11. ULAWULO LWEZIMALI

11.1 Njengokuba kumiselwe nguMthetho,nasiphina isixa esithe sangumrhumo kwingingqi yamaxabiso awodwa iya kumiselwa liBhunga.Isixa esongeziweyo esimiselwe liBhunga,lityala elityalwa uMasipala kwaye liya kuhlawulwa okanye liqokelelwe ngendlela efanayo yalawo matyala amiselwa liBhunga.

11.2 Phambi kokuba iBhunga ligqithisele nasiphina isixa-mali esityalwa iQumrhu elilawulayo labahalwuli bamaxabiso,iqumrhu lolawulo kunye noMasipala

kufneka babe bangene kwisivumelwano kwaye kutyikitywe isivumelwano semali esibhaliweyo,phakathi kwezinye izinto;:

- 11.2.1 iimeko kunye nendlela yokuhlawula;
- 11.2.2 isixa-mali esongeziweyo siya kugcinwa njani liqumrhu lolawulo;
- 11.2.3 nezinye izinto ezimalunga nenkcitho;
- 11.2.4 naziphina ezinye izibophelelo zequmrhu lolawulo ekufuneka zithabathe I-inshorensi efanelekileyo yokugcinwa kwengingqi yamaxabiso awodwa.

12. **UKUCHAPHAZELEKA KWEMINYE IMIGAQO-NKQUBO YEBHUNGA**

Eminyane imigaqo-nkqubo eyamkelwe liBhunga isebenza ngokufanayo nemiqathango,ekuqokeleleni amaxabiso awongeziweyo ngokwalo migaqo-nkqubo,uMthetho wangaphakatho kunye necandelo 22 loMthetho wamaxabiso eendwo,kubandakanya,kodwa kungamiselwanga mda,kuQokelelo lwamatyala kaMasipala kunye nomgaqo-nkqubo wokuqokelela amatyala kunye nomgaqo-nkqubo wamaxabiso.

PRINCE ALBERT MUNICIPALITY
SPECIAL RATING AREA BY-LAW

To provide for the establishment of special rating areas; to provide for additional rates; and to provide for matters incidental thereto.

Under the provisions of Section 156(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996; the Prince Albert Municipality enacts as follows:-

CHAPTER 1

ESTABLISHMENT OF SPECIAL RATING AREAS

1. DEFINITIONS

In this By-law words or expressions shall bear the meaning assigned to them and, unless the context otherwise indicates -

" additional rate " means an additional rate contemplated in sections 19(1)(d) and 22(1)(b) of the Property Rates Act;

" applicant " means any owner who makes an application for the determination of a special rating area in accordance with the provisions of Chapter 1, or if a management body is established in terms of section 10 any reference to **" the Applicant "** means the management body;

" CFO " means the Chief Financial Officer of the City, or his/her nominee;

" City " means the Prince Albert Municipality established in terms of section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998(Act No. 117 of 1998);

" Council " means the Council of the Prince Albert Municipality;

" implementation plan " means an Implementation Plan as contemplated in section 6;

" majority " means the majority of property owners as contemplated in section 22 of the Property Rates Act;

" management body " means the management body of a special rating area to be established in accordance with the provisions of section 10;

"motivation report" means a motivation report as contemplated in section 6;

"owner" has the meaning assigned to it in section 1 of the Property Rates Act;

"Policy" means the Policy for the determination of special rating areas, or any other policy adopted by the Council in relation to special rating areas, as in force from time to time;

"Property Rates Act" means the Local Government: Municipal Property Rates Act, 2004 (Act No. 6 of 2004);

"rateable property" has the meaning assigned to it in section 1 of the Property Rates Act;

"special rating area" means a special rating area approved by the Council in accordance with the provisions of section 22 of the Property Rates Act and section 8 of this By-Law.

2. INTERPRETATION

In the event of any conflict with the Afrikaans or isiXhosa texts the English text prevails.

3. DETERMINATION OF SPECIAL RATING AREAS

The City may by resolution of the Council determine special rating areas.

4. APPLICATION

- (1) Any owner located within the area of jurisdiction of the City and who owns property within the proposed special rating area, may lodge an application to the Council for the determination of a special rating area.
- (2) All costs incurred by the applicant in respect of the establishment of a special rating area shall be for his/her own account, provided that after implementation of the implementation plan the management body may reimburse the applicant for some or all of those costs.
- (3) Any application contemplated in subsection (1) must -
 - (a) be in writing and be in the form as the CFO may determine;

- (b) be submitted not more than nine months after the date on which the public meeting referred to in section 5 is held, or if a second public meeting is held as provided for in section 6(2), nine months after the date of the second public meeting;
- (c) be accompanied by -
 - (i) a motivation report and an implementation plan;
 - (ii) the written consent of the majority of the members of the local community in the proposed special rating area who will be liable for paying the additional rate, in a form determined by the CFO;
 - (iii) payment of such fee as the Council may determine,

5. PUBLIC MEETINGS

- (1) An application for the determination of a special rating area must be preceded by the holding of a public meeting.
- (2) The purpose of the public meeting is to enable the applicant to consult with those owners within the proposed special rating area with regard to the proposed boundaries of the area and the proposed improvement or upgrading of the area.
- (3) Prior to the holding of the public meeting, the applicant must -
 - (a) give notice in a manner approved by the CFO in terms of this By-law to all owners of rateable property, who will be liable for payment of the additional rate, of the applicant's intention to apply for the determination of a special rating area;
 - (b) in the notice referred to in subsection (3)(a), give notice of a public meeting, which notice must -
 - (i) state the purpose of such meeting; and
 - (ii) contain details of the place, date and time when such meeting is to be held.
- (4) The public meeting must be held not less than seven days and not more than 30 days after the date of the notice.

- (5) The public meeting must be held at such place, date and time as stated in the notice, provided that it must be held at a place which is within the boundaries of the proposed special rating area unless the CFO approves another venue in writing before the public meeting is held.
- (6) The public meeting must be chaired by a suitably qualified and experienced person appointed by the CFO.
- (7) Interested persons must, at the public meeting, be -
 - (a) furnished with all relevant information relating to the proposed special rating area, including the information to be set out in the motivation report and implementation plan; and
 - (b) given an opportunity to ask questions, express their views and make representations.

6. MOTIVATION REPORT AND IMPLEMENTATION PLAN

- (1) Any application for the establishment of a special rating area must include a motivation report and an implementation plan covering a period commencing on 1 July of a year and ending on 30 June of the fifth year, or covering such lesser period as may be determined by the CFO.
- (2) If the motivation report or the implementation plan are materially amended, as determined by the CFO, after the public meeting referred to in section 5, the applicant must call a second public meeting for approval of the special rating area as amended.
- (3) The provisions of section 5 apply with the necessary changes to the second public meeting.

7. ADVERTISING OF APPLICATION AND OBJECTIONS

- (1) The applicant must within 14 days after the application is lodged in accordance with Section 4, or within such further period which the CFO may approve -
 - (a) cause a notice of the application to be published in a manner approved by the CFO; and
 - (b) either before or up to seven days after the date of publication of the notice, give written notice of the application to all owners within the

proposed special rating area, who will be liable for payment of the additional rate, such notice to be given by pre-paid registered post, hand delivery or in any other manner approved of in writing by the CFO.

- (2) Every notice contemplated in terms of subsection (1) must state that written objections to the determination of a special rating area or the provisions of the motivation report and implementation plan may be lodged with the Council by a date specified in the notice, which shall not be less than 30 days after the date of publication in terms of subsection (1)(a), and must state where the documentation specified in subsection (5) will be available for inspection.
- (3) Any owner of rateable property who will be liable for paying the additional rate may submit written objections to the determination of the special rating area, which objections must be received by the Council not later than the date stipulated in the notice referred to in subsection (1).
- (4) An applicant and any objector to the application who owns property within the proposed special rating area may make oral representations to Council.
- (5) The application, including the motivation report and the implementation plan, and all objections must be available for inspection at the offices of the City and at a venue determined by the CFO within the proposed special rating area, for the period referred to in subsection (2).

8. **DECISION**

- (1) After the provisions of sections 4 to 7 have been compiled with, the Council must, at a meeting of the Council held 90 days after the last date for the submission of objections in accordance with section 7(2), consider the application and -
 - (a) determine a special rating area which must be implemented in accordance with the motivation report and implementation plan;
 - (b) determine a special rating area with such amendments or conditions as the Council considers to be in the public interest;
 - (c) refuse the application, in which event the Council must, within 30 days, furnish the applicant with written reasons for not approving the determination of a special rating area; or

- (d) refer the application back to the applicant for amendment in such manner as the Council may direct.
- (2) If an application is refused by the Council in accordance with the provisions of subsection (1)(c) or referred back to the applicant in accordance with the provisions of subsection (1)(d), the applicant may, within six months of the Council's decision, re-apply to the Council for the determination of the special rating area, provided that such re-application has been appropriately amended in the light of the reasons for refusal or referral, as the case may be.
- (3) If the motivation report or implementation plan is amended in any material respect at any time before the determination, the Council may require that the application be re-advertised in accordance with the provisions of section 7, with the necessary changes.

CHAPTER 2

SPECIAL RATING AREAS - STRUCTURES AND FINANCES

9. COMMENCEMENT OF THE IMPLEMENTATION PLAN

Once the Council has approved the establishment of the special rating area, the implementation plan may only be implemented after the management body has been established in accordance with section 10.

10. ESTABLISHMENT, COMPOSITION, POWERS AND DUTIES OF MANAGEMENT BODY

- (1) The applicant must cause to be established a management body for the purposes of implementing the provisions of the implementation plan.
- (2) The management body must be a company incorporated in accordance with the provisions of Section 21 of the Companies Act, 1973 (Act No. 61 of 1973).
- (3) The City shall monitor compliance by the management body with the applicable provisions of this By-Law, any guidelines or policies adopted by the City and any agreements entered into with the management body and the City.

- (4) A Council must nominate the relevant ward Councillor and one other person, as representatives to attend and participate, but not vote, at the meetings of the management body.
- (5) Within two months after receipt of the first payment of the additional rate, the management body must begin carrying out the provisions of the implementation plan.
- (6) Within two months of the end of each financial year, the management body must provide the CFO with -
 - (a) its audited financial statements for the immediately preceding year; and
 - (b) an annual report on its progress in carrying out the provisions of the implementation plan in the preceding year to improve and upgrade the special rating area.
- (7) With two months after the Annual General Meeting, the management body must provide Council with -
 - (a) its audited financial statements for the immediately preceding year; and
 - (b) an annual report on its progress in carrying out the provisions of the implementation plan in the preceding year to improve and upgrade the special rating area.

11. FINANCES

- (1) The financial year of the management body must coincide with the financial year of the Council.
- (2) Where a special rating area has been determined, the Council must levy in accordance with the provisions of the Property Rates Act, a property rate in addition to the rates that it already charges on the owners of rateable property in the special rating area for the purposes of realising the implementation plan, provided that the Council may in terms of the Local Government: Municipal Property Rates Act, 2004 (Act No. 6 of 2004), Rates Policy, Credit Control and Debt Collection By-law and the Credit Control and Debt Collection Policy, exempt the indigent, senior citizens, disabled persons or any other category of residents.

- (3) When determining the additional rate referred to in subsection (2), the Council may give consideration to imposing differential additional rates on one or more of the categories set out in section 8 of the Property Rates Act.
- (4) The additional rate due in terms of this By-law is a debt due to the Council and is payable and must be collected in the same manner as other property rates imposed by the Council.
- (5) The Council may, for the purpose of carrying out the provisions of the implementation plan of special rating area and subject to section 67 of the Local Government: Municipal Finance Management Act, 2003 (Act No. 56 of 2003), make payment to the management body of a special rating area.
- (6) The payment contemplated in subsection (5) is conditional upon the conclusion of a finance agreement to be entered into between the Council and the relevant management body, and such agreement must regulate, among other things -
 - (a) the mechanisms and manner of payment; and
 - (b) terms on which payment to the relevant management body is to be made.
- (7) Subject to the provisions of its memorandum and articles of association, the management body is entitled to raise its own funds through commercial activities, donations or any other lawful means.
- (8) The Council may, for the purposes of this By-law, determine and impose on the management body an administrative charge.

12. THE ROLE OF THE CFO

In addition to the other responsibilities and obligations of the CFO as set out elsewhere in this By-Law, the CFO must -

- (a) establish separate accounting and other record-keeping systems regarding the revenue generated by the additional rate and the improvement and upgrading of the special rating area;
- (b) monitor compliance with the applicable legislation, including this By-Law and the Policy, by –

- (i) receiving and considering the audited financial statements and reports regarding the carrying out of duties laid out in the implementation plan;
- (ii) if he/she elects to do so, nominating representatives to attend and participate but not vote at meetings of the management body.

CHAPTER 3

AMENDMENT AND EXTENSION OF IMPLEMENTATION PLANS

13. AMENDMENT TO IMPLEMENTATION PLANS

- (1) An implementation plan, including the geographical boundaries of the special rating area, may be amended by the Council on written application by the management body at any time after the formation of the special rating area.
- (2) The Council may approve an application for an amendment referred to in subsection (1) where the Council considers it not likely to materially affect the rights or interests of any owner, provided that the Council may require the management body to cause a notice of the application for such amendment to be published as approved by the CFO.
- (3) The Council may only approve an amendment in terms of subsection (1), with the changes required by the context, in accordance with the provisions of Chapter 1, which the Council considers is likely to -
 - (a) materially affect the rights or interests of any person;
 - (b) affect the approved budget for the special rating area; or
 - (c) change the boundaries of the special rating area.
- (4) The Council may, for good reason, on written application by the management body, exempt the management body from complying with the provisions, or condone any non-compliance with any provisions, of Chapter 1.

14. EXTENSION OF IMPLEMENTATION PLANS

A management body must, if it elects to extend the term of the implementation plan for a further period, on or before 1 January in the year in which the implementation plan is due to terminate, submit an application to the City for approval of extension of the term of the implementation plan, provided that-

- (a) the extension of the implementation plan may only be approved by the Council in accordance with the provisions of Chapter 1, with the changes required by the context, and the Council may, for good reason, on written application by the management body, exempt the management body from complying, or condone any non-compliance, with any such provisions;
- (b) the provisions of section 14 shall apply to any amendment of an implementation plan which has been extended in terms of this section.

CHAPTER 4

DISSOLUTION OF A SPECIAL RATING AREA

15. DISSOLUTION

- (1) The Council may dissolve a special rating area -
 - (a) upon written application signed by the majority of owners within the boundaries of the special rating area who are liable for paying the additional rate; or
 - (b) after prior consultation by the CFO with the management body or the community, for any good cause, whereupon he/she may cause the management body to be wound up.
- (2) Upon the winding up of a management body, the assets remaining after the satisfaction of all its liabilities shall be utilised by the Council to provide additional municipal services in accordance with the provisions of the implementation plan for such area.

CHAPTER 5

16. SHORT TITLE AND COMMENCEMENT

This By-Law shall be known as the Special Rating Area By-Law and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

DRAFT

PRINCE ALBERT MUNISIPALITEIT

VERORDENING OP SPESIALE AANSLAGGEBIEDE

Om voorskrifte neer te lê vir die instelling van spesiale aanslaggebiede, bykomende belasting, en sake bykomend daartoe.

Kragtens die bepalings van Artikel 156(2) van die Grondwet van die Republiek van Suid- Afrika, 1996 verander die Prince Albert Munisipaliteit soos volg:-

HOOFSTUK 1

INSTELLING VAN SPESIALE AANSLAGGEBIEDE

1. WOORDOMSKRYWING

In hierdie verordening, sal woorde en uitdrukkings die betekenis weergee aan dit toegewys tensy dit uit die samehang anders blyk,

“aansoeker” beteken enige eienaar wat aansoek doen vir die bepaling van „n spesiale aanslaggebied ooreenkomstig die bepalings van Hoofstuk 1, of indien „n bestuursliggaam ingevolge artikel 10 ingestel is, beteken enige verwysing na **“die Applikant”** die bestuursliggaam;

“bestuursliggaam” beteken die bestuursliggaam van „n spesiale-aanslaggebied wat ooreenkomstig die bepalings van artikel 10 ingestel moet word;

“belasbare eiendom” dieselfde betekenis sal hê soos bepaal in artikel 1 van die Wet op Eiendomsbelasting;

“beleid” beteken die beleid vir die bepaling van spesiale aanslaggebiede, of enige ander beleid wat die Raad met betrekking tot spesiale aanslaggebiede aanvaar, soos van tyd tot tyd van krag;

“bykomende belasting” beteken „n bykomende belasting soos beoog in artikel 19(1)(d) en 22(1)(b) van die Wet op Eiendomsbelasting;

“eienaar” dieselfde betekenis sal hê soos bepaal in artikel 1 van die Wet op Eiendomsbelasting;

“HFB” beteken die Hoof Finansiële Beampste van die Munisipaliteit of sy/haar genomineerde;

“implementeringsplan” beteken „n Implementeringsplan soos beoog in artikel 6;

DRAFT

-2-

"meerderheid" beteken die meerderheid van eiendomseienaars soos beoog in artikel 22 van die Wet op Eiendomsbelasting;

"motiveringsverslag" beteken „n motiveringsverslag soos beoog in artikel 6;

"Raad" beteken die Raad van die Prince Albert Munisipaliteit;

"spesiale aanslaggebied" beteken „n spesiale aanslaggebied soos ooreenkomstig die bepaling van artikel 22 van die Wet op Eiendomsbelasting, en artikel 8 van hierdie verordening deur die Raad goedgekeur;

"Stad" beteken die Munisipaliteit van Prince Albert gestig in terme van artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (nr. 117 van 1998).

"Wet op Eiendomsbelasting" beteken die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004).

2. VERTOLKING

In geval van enige teenstrydigheid met die Afrikaanse of Xhosa-teks, sal die Engelse teks geld.

3. BEPALING VAN SPESIALE AANSLAGGEBIEDE

Die Stad kan deur „n resoluie van die Raad spesiale aanslaggebiede bepaal.

4. AANSOEKE

- (1) Enige eienaar in die regsgebied van die Munisipaliteit van Prince Albert wat eiendom in die voorgestelde spesiale aanslaggebied besit, kan by die Raad aansoek doen om die vasstelling van „n spesiale aanslaggebied.
- (2) Alle koste wat die aansoeker met betrekking tot die bepaling van „n spesiale aanslaggebied aangaan, sal deur hom/haar self gedek word, met dien verstande dat die bestuursliggaam ná die inwerkingtreding van die implementeringsplan „n deel van of al die koste aan die aansoeker kan terugbetaal.
- (3) Enige aansoek wat in subartikel (1) hier bo beoog word, moet:

DRAFT

- (a) skriftelik wees en in „n formaat wat die HFB kan bepaal;
- (b) binne nege maande ná die datum van die openbare vergadering waarna artikel 5 verwys, ingedien word, of indien „n tweede openbare vergadering ingevolge artikel 6(2) plaasvind, binne nege maande ná die datum van sodanige tweede vergadering;
- (c) vergesel word van:
 - (i) „n motiveringsverslag en „n implementeringsplan;
 - (ii) die skriftelike toestemming van die meerderheid van die lede van die plaaslike gemeenskap in die voorgestelde spesiale aanslaggebied wat die bykomende belasting sal moet betaal, en wel in „n formaat wat die HFB bepaal; en
 - (iii) sodanige bedrag aansoekgeld as wat die Raad kan bepaal.

5. OPENBARE VERGADERINGS

- (1) „n Aansoek om die bepaling van „n spesiale aanslaggebied moet deur „n openbare vergadering voorafgegaan word.
- (2) Die doel van die openbare vergadering is om die aansoeker in staat te stel om die eienaars in die voorgestelde spesiale aanslaggebied met betrekking tot die voorgestelde grense van die gebied, en die voorgestelde verbetering of opknapping van die gebied te raadpleeg.
- (3) Voor die openbare vergadering gehou word, moet die aansoeker
 - (a) aan alle eienaars van belasbare eiendom wat die bykomende belasting sal moet betaal, kennis gee van die aansoeker se voorneme om vir die vasstelling van „n spesiale aanslaggebied aansoek te doen, welke kennisgewing op sodanige wyse sal geskied as wat die HFB ingevolge hierdie verordening kan bepaal; en
 - (b) In die kennisgewing waarna subartikel 3(a) verwys, kennis gee van „n openbare vergadering welke kennisgewing
 - (i) die doel van sodanige vergadering moet verduidelik; en
 - (ii) besonderhede van die plek, datum en tyd van die vergadering moet verstrek.

- (4) Die openbare vergadering moet nie minder nie as sewe dae en nie meer nie as 30 dae ná die datum van die kennisgewing plaasvind.
- (5) Die openbare vergadering moet op sodanige plek, datum en tyd geskied as wat die kennisgewing bepaal, met dien verstande dat dit binne die grense van die voorgestelde spesiale aanslaggebied gehou moet word tensy die HFB skriftelike toestemming vir „n ander vergaderplek verleen voordat die openbare vergadering plaasvind.
- (6) „n Toepaslik gekwalifiseerde en ervare persoon wat deur die HFB aangestel word, sal as voorsitter van die openbare vergadering optree.
- (7) By die openbare vergadering moet belangstellende persone:
 - (a) van alle tersaaklike inligting met betrekking tot die voorgestelde spesiale aanslaggebied voorsien word, insluitende die inligting wat in die motiveringsverslag en die implementeringsplan vervat sal word; en
 - (b) geleentheid ontvang om vrae te vra, hulle menings te lug, en verhoë te rig.

6. MOTIVERINGSVERSLAG EN IMPLEMENTERINGSPLAN

- (1) Enige aansoek om die instelling van „n spesiale aanslaggebied moet „n motiveringsverslag en implementeringsplan insluit vir „n tydperk wat op 1 Julie van „n bepaalde jaar in aanvang neem, en op 30 Junie van die vyfde jaar daarna ten einde loop, of sodanige korter tydperk as wat die HFB kan bepaal.
- (2) Indien die HFB bepaal dat die motiveringsverslag of die implementeringsplan ná afloop van die openbare vergadering waarna artikel 5 verwys beduidend gewysig moet word, moet die aansoeker „n tweede openbare vergadering belê vir die goedkeuring van die gewysigde spesiale aanslaggebied.
- (3) Die bepalings van artikel 5, mét die nodige veranderinge, geld eweneens vir die tweede openbare vergadering.

7. ADVERTERING VAN AANSOEK EN BESWARE

- (1) Die aansoeker moet binne 14 dae nadat die aansoek ingevolge artikel 4 ingedien is, of binne sodanige langer tydperk as wat die HFB mag goedkeur -
 - (a) toesien dat „n kennisgewing van die aansoek tot die bevrediging van die HFB gepubliseer word; en
 - (b) hetsy binne of tot en met sewe dae ná die datum van voormelde publikasie skriftelike kennis van die aansoek gee aan alle eienaars in die voorgestelde spesiale aanslaggebied wat die bykomende belasting sal moet betaal, welke kennisgewing per voorafbetaalde geregistreerde pos versend, met die hand afgelewer of op enige ander manier gestuur moet word waarvoor die HFB skriftelike goedkeuring verleen.
- (2) Elke kennisgewing wat in subartikel (1) hier bo beoog word, moet vermeld dat skriftelike besware teen die bepaling van „n spesiale aanslaggebied of die bepalings van die motiveringsverslag en implementeringsplan teen „n datum soos in die kennisgewing bepaal, wat nie minder as 30 dae ná die publikasiedatum ingevolge subartikel 1(a) hier bo moet wees nie, by die Raad ingedien kan word, en moet voorts vermeld waar die dokumentasie ingevolge subartikel (5) hier onder ter insae sal lê.
- (3) Enige eienaar van belasbare eiendom wat die bykomende belasting sal moet betaal, kan skriftelike besware teen die bepaling van die spesiale aanslaggebied indien, welke besware die Raad teen nie later as die datum in die kennisgewing waarna subartikel (1) hier bo verwys, moet bereik nie
- (4) „n Aansoeker en enige beswaarmaker teen die aansoek wat eiendom in die voorgestelde spesiale aanslaggebied besit, kan mondelinge verhoë tot die Raad rig.
- (5) Die aansoek, wat die motiveringsverslag en die implementeringsplan insluit, sowel as alle besware, moet vir die tydperk waarna subartikel (2) hier bo verwys ter insae lê by die kantore van die Stad, en „n plek in die voorgestelde spesiale aanslaggebied soos deur die HFB bepaal.

8. BESLISSING

- (1) Nadat daar aan die bepalings van artikel 4 tot 7 voldoen is, moet die Raad by „n Raadsvergadering 90 dae ná die sluitingsdatum vir die indiening van besware ooreenkomstig artikel 7(2) die aansoek oorweeg

- (a) „n spesiale aanslaggebied bepaal wat ooreenkomstig die motiveringsverslag en implementeringsplan in werking gestel moet word;
 - (b) „n spesiale aanslaggebied bepaal met sodanige wysigings of voorwaardes as wat na die Raad se mening in die openbare belang is;
 - (c) die aansoek van die hand wys, in welke geval die Raad die aansoeker binne 30 dae van skriftelike redes vir sodanige weiering moet voorsien; of
 - (d) die aansoek na die aansoeker terugverwys vir sodanige wysigings as wat die Raad kan voorskryf.
- (2) Indien die Raad „n aansoek ooreenkomstig die bepalings van subartikel 1(c) hierbo weier, of dit ooreenkomstig die bepalings van subartikel 1(d) hier bo na die aansoeker terugverwys, kan die aansoeker binne ses maande ná die Raad se besluit weer by die Raad om die bepaling van die spesiale aanslaggebied aansoek doen, mits sodanige heraanzoek voldoende gewysig is aan die hand van die redes vir die weiering of die voorskrifte van die terugverwysing, na gelang van omstandighede.
- (3) Indien die motiveringsverslag of implementeringsplan in enige stadium voor die beslissing beduidend gewysig word, kan die Raad daarop aandrang dat die aansoek mét die nodige veranderinge weer ooreenkomstig die bepalings van artikel 7 geadverteer moet word.

HOOFSTUK 2

SPEZIALE AANSLAGGEBIEDE – STRUKTURE EN FINANSIES

9. INWERKINGTREDING VAN DIE IMPLEMENTERINGSPLAN

Nadat die Raad die vasstelling van die spesiale aanslaggebied goedgekeur het, kan die implementeringsplan slegs in werking tree nadat die bestuursliggaam ooreenkomstig artikel 10 ingestel is.

10. INSTELLING, SAMESTELLING, MAGTE EN BEVOEGDHEDE VAN DIE BESTUURSLIGGAAM

- (1) Die aansoeker moet toesien dat „n bestuursliggaam ingestel word om die voorskrifte van die implementeringsplan ten uitvoer te bring.

- (2) Die bestuursliggaam moet „n maatskappy wees wat ooreenkomstig die bepalings van artikel 21 van die Maatskappywet, 1973 (Wet 61 van 1973) opgerig is.
- (3) Die Stad sal die bestuursliggaam se voldoening aan die toepaslike bepalings van hierdie verordening, enige riglyne of beleid van die Stad, en enige ooreenkomste tussen die bestuursliggaam en die Stad moniteer.
- (4) Die Raad moet die tersaaklike wyksraadslid en een ander persoon as verteenwoordigers benoem om die vergaderings van die bestuursliggaam by te woon en daaraan deel te neem, hoewel sonder stemreg.
- (5) Binne twee maande nadat die bykomende belasting die eerste keer ontvang is, moet die bestuursliggaam die bepalings van die implementeringsplan begin toepas.
- (6) Binne twee maande ná afloop van „n boekjaar moet die bestuursliggaam die HFB van die onderstaande voorsien:
 - (a) Die bestuursliggaam se geouditeerde finansiële state vir die onmiddellik voorafgaande jaar; en
 - (b) „n Jaarverslag oor die bestuursliggaam se vordering met die toepassing van die bepalings van die implementeringsplan in die voorafgaande jaar ten einde die spesiale aanslaggebied te verbeter en op te knap.
- (7) Binne twee maande ná die algemene jaarvergadering moet die bestuursliggaam die tersaaklike Raad van onderstaande voorsien:
 - (a) Die bestuursliggaam se geouditeerde finansiële state vir die onmiddellik voorafgaande jaar; en
 - (b) „n Jaarverslag oor die bestuursliggaam se vordering met die toepassing van die bepalings van die implementeringsplan in die voorafgaande jaar ten einde die spesiale aanslaggebied te verbeter en op te knap

11. FINANSIES

- (1) Die boekjaar van die bestuursliggaam moet saamval met die boekjaar van die Raad.
- (2) Waar „n spesiale aanslaggebied bepaal is, moet die Raad ooreenkomstig die bepalings van die Wet op Eiendomsbelasting „n eiendomsbelasting bykomend tot die bestaande belasting aan eenaars van belasbare eiendom in die spesiale aanslaggebied oplê ten

einde die implementeringsplan uit te voer, met dien verstande dat die Raad ingevolge

die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting, 2004 (Wet 6 van 2004), die Beleid oor Eiendomsbelasting, die Verordening op Kredietbeheer en Skuldinvordering, en die Beleid insake Kredietbeheer en Skuldinvorderingsbeleid, deernisgevalle, senior burgers, persone met gestremdhede, of enige ander kategorie inwoners van sodanige bykomende belasting kan vrystel.

- (3) Met die bepaling van die bykomende belasting waarna subartikel (2) hier bo verwys, kan die Raad dit oorweeg om verskillende bykomende belastings aan een of meer van die kategorieë soos in artikel 8 van die Wet op Eiendomsbelasting uiteengesit, op te lê.
- (4) Die bykomende belasting betaalbaar ingevolge hierdie verordening is verskuldig aan die Raad, en moet op dieselfde manier ingevorder word as ander eiendomsbelasting wat die Raad hef.
- (5) Ten einde die bepalings van die implementeringsplan vir die spesiale aanslaggebied uit te voer, en onderworpe aan artikel 67 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, 2003 (Wet 56 van 2003), kan die Raad betalings doen aan die bestuursliggaam van „n spesiale aanslaggebied.
- (6) Die betalings beoog in subartikel (5) hierbo is op voorwaarde dat „n finansiële ooreenkoms tussen die Raad en die tersaaklike bestuursliggaam gesluit word, welke ooreenkoms onder meer onderstaande moet reguleer:
 - (a) Die meganismes en metode van betaling; en
 - (b) Die bepalings waarvolgens die betaling aan die tersaaklike bestuursliggaam gedoen word.
- (7) Onderworpe aan die bepalings van sy statute en akte van oprigting kan die bestuursliggaam self deur kommersiële bedrywighede, skenkings en ander wettige maniere geld insamel.
- (8) Vir die doeleindes van hierdie verordening kan die Raad „n administrasiefooi bepaal en aan die bestuursliggaam oplê.

12. DIE ROL VAN DIE HOOF FINANSIËLE BEAMPTTE

Benewens die ander verantwoordelikhede en verpligtinge van die HFB, soos elders in hierdie verordening uiteengesit, moet die HFB -

- (a) afsonderlike rekeningkundige en ander rekordhoudingstelsels instel met betrekking tot die inkomste uit die bykomende belasting en die verbetering en opknapping van die spesiale aanslaggebied;
- (b) nakoming van die toepaslike wetgewing, insluitende hierdie verordening en die Beleid, moniteer deur
 - (i) die geouditeerde finansiële state en verslae met betrekking tot die verrigting van take soos in die implementeringsplan uiteengesit in ontvangs te neem en te oorweeg; en
 - (ii) indien hy/sy so besluit, verteenwoordigers te benoem om die vergaderings van die bestuursliggaam by te woon en daaraan deel te neem, hoewel sonder stemreg.

HOOFSTUK 3

WYSIGING EN VERLENGING VAN IMPLEMENTERINGSPLANNE

13. WYSIGING VAN IMPLEMENTERINGSPLANNE

- (1) Die Raad kan op skriftelike aanvraag deur die bestuursliggaam, en in enige stadium ná die bepaling van die spesiale aanslaggebied, „n implementeringsplan wysig, wat die wysiging van die geografiese grense van die spesiale aanslaggebied kan insluit.
- (2) Die Raad kan „n aansoek om wysiging waarna subartikel (1) hierbo verwys, goedkeur indien dit na die Raad se oordeel geen beduidende invloed op die regte of belange van enige eenaar behoort te hê nie, met dien verstande dat die Raad die bestuursliggaam kan versoek om toe te sien dat die aansoek om sodanige wysiging tot die bevrediging van die HFB gepubliseer word.
- (3) Waar „n aansoek om wysiging ingevolge subartikel (1) hierbo waarskynlik na die Raad se mening-
 - (a) die regte of belange van enige persoon wesenlik sal raak;
 - (b) die goedgekeurde begroting vir die spesiale aanslaggebied sal raak; of
 - (c) die grense van die spesiale aanslaggebied sal verander;

kan die Raad sodanige aansoek slegs ooreenkomstig die bepalings van Hoofstuk 1 goedkeur, met die aanpassings soos in die konteks vereis.

- (4) Die Raad kan op goeie gronde, en op skriftelike aanvraag deur die bestuursliggaam laasgenoemde van die nakoming van voormelde bepalings vrystel, of enige nienakoming van enige bepalings van Hoofstuk 1 kondoneer.

14. VERLENGING VAN IMPLEMENTERINGSPLANNE

Indien „n bestuursliggaam kies om die termyn van die implementeringsplan met „n verdere tydperk te verleng, moet sodanige bestuursliggaam op of voor 1 Januarie in die jaar waarin die implementeringsplan bestem is om te verstryk „n aansoek om sodanige verlenging van die termyn van die implementeringsplan by die Munisipaliteit indien, met dien verstande dat

- (a) die Raad die verlenging van die implementeringsplan slegs ooreenkomstig die bepalings van hoofstuk 1 kan goedkeur, met die veranderinge soos deur die konteks vereis, en dat die Raad om „n gegronde rede, en op skriftelike aansoek deur die bestuursliggaam laasgenoemde van die nakoming van enige sodanige bepalings kan vrystel, of enige nie-nakoming daarvan kan kondoneer; en
- (b) die bepalings van artikel 14 vir enige wysiging van „n implementeringsplan sal geld wat ingevolge hierdie artikel verleng word.

HOOFSTUK 4

ONTBINDING VAN „N SPESIALE AANSLAGGEBIED

15. ONTBINDING

- (1) Die Raad kan „n spesiale aanslaggebied ontbind -
- (a) by ontvangs van „n skriftelike aansoek wat onderteken is deur die meerderheid van die eienaars binne die grense van die spesiale aanslaggebied wat die bykomende belasting betaal; of
- (b) nadat die HFB die bestuursliggaam of die gemeenskap geraadpleeg het, en om enige gegronde rede, in welke geval hy/sy aan die ontbinding van die bestuursliggaam kan uitvoering gee.

- (2) Met die ontbinding van „n bestuursliggaam sal die Raad die bates wat ná die delging van alle skuld oorbly, gebruik om bykomende munisipale dienste ooreenkomstig die bepalings van die implementeringsplan vir sodanige gebied te lewer.

HOOFSTUK 5

16. KORT TITEL EN INWERKINGTREDING

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening op Spesiale Aanslaggebiede en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

UMASIPALA WASEPRINCE ALBERT

UMGAQO-NKQUBO WEENGINEQI ZAMAXABISO AWODWA

Isiboneleloseengingqi ezinamaxabiso awodwa; ukubonelela ngamaxabiso awongeziweyo; kwanokubonelela ngemicimbi emayelana nezonto.

YENZIWE UMTHETHO nguMasipala wasePrince Alberti ngolu hlobo lulandelayo:-

ISAHLUKO 1

UKUMISELWA KWENGINEQI YAMAXABISO AWODWA 1

1. IZICHAZI-MAGAMA

Kulo mthetho amagama kunye nentetho kufuneka zibe nentsingiselo ebhekiswe kuso ngaphandle kokuba kuchazwe ngolunye uhlobo -

"amaxabiso awongeziweyo" kuthetha ixabiso elongeziweyo ngokokumiselwa ngamacandelo 19(1)(d) no 22(1)(b) loMthetho wamaXabiso eendawo.

"umenzi-sicelo" nawuphina umnini-ndawo owenza isicelo sokumiselwa kwamaxabiso awodwa phantsi kwezibonelelo zesahluko 1, okanye ukuba liqumrhu lolawulo elimiselwe ngokwecandelo 10 nayiphina into ebhekisa **"kumenzi-sicelo"** kuthetha iqumrhu lolawulo

"CFO" kuthetha iGosa eliyiNtloko kwezeMali okanye lowo ugunyazisiweyo;

"iDolophu" kuthetha uMasipala wasePrince Albert omiselwe phantsi kweSaziso sePhondo uNombolo 479 ka 2000 ngokwecandelo 12 loRhulumente wasemakhaya – uMthetho weNkqubo ka 1998 (uMthetho 117 ka 1998);

"iBhunga" kuthetha iBhunga likaMasipala wasePrince Albert ;

"isicwangciso sokusebenza" kuthetha isicwangciso ngokumiselwe licandelo 6;

"isininzi" kuthetha uninzi lwabanini-ndawo ngokumiselwa licandelo 22 loMthetho wamaxabiso eendawo

"iqumrhu lolawulo" kuthetha iqumrhu lolawulo kwingingqi emiselwe amaxabiso awodwa nezakumiselwa phantsi kwecandelo 10;

"ingxelo yenkxaso" kuthetha ingxelo emiselwe licandelo 6;

-2-

"umnini" linentsingiselo echazwe kwicandelo 1 loMthetho wamaxabiso eendawo;

"Umgaqo-nkqubo" kuthetha umgaqo-nkqubo wokumiselwa kweengingqi zamaxabiso awodwa, nawuphina umgaqo-nkqubo owamkelwa liBhunga ixesha nexesha;

"uMthetho wamaxabiso eendawo" kuthetha uMthetho wamaxabiso kaMasipala ka 2004

"indawo zexabiso" linentsingiselo eliyinikwa licandelo 1 loMthetho wamaxabiso;

"ingingqi yamaxabiso awodwa" kuthetha indawo enamaxabiso awodwa ngokweBhunga phantsi kwezibonelelo zecandelo 22 loMthetho wamaxabiso kunye necandelo 8 lomthetho kaMasipala.

2. UKUTOLIKWA

Xa kufumaneka ingxaki kulwimi lwesiXhosa nelesiBhulu,inguqulelo yesiNgesi iyasebenza.

3. UKUMISELWA KWEENDAWO ZAMAXABISO AWODWA

Idolophu ngokwesigqibo seBhunga isenokumisela iindawo zamaxabiso awodwa.

4. ISICELO

(4) Nawuphina umnini ndawo okumhlaba ophantsi kolawulo lwedolophu okwengingqi emiselweyo ngokwamaxabiso awodwa, angenza isicelo kwiBhunga ekumiselweni kwengingqi yamaxabiso awodwa.

(5) Zonke iindleko ezithe zenzeka ngenxa yesicelo sokumiselwa kwengingqi yamaxabiso awodwa iya kuba lityala lomenzi sicelo eso, ngaphandle kokuba emva kokusebenza kwesicwangciso sokusebenza iqumrhu lolawulo liya kwenza imbuyekezo kumenzi-sicelo kwiindleko ezithile.

(6) Nasiphina isicelo esichazwe kwicandelo(1)kufuneka-

(d) Sibhalwe kwaye senziwe kwifomu ngokumiselwa liGosa eliyiNtloko

(e) Singeniswe zingaphelanga iinyanga ezili:9 emva kokubanjwa kwentlanganiso echazwe kwicandelo 5, okanye ukuba kukwintlanganiso yesibini ngokwecandelo 6(2)singeniswe kwisithuba seenyanga ezili:9 emva kwentlanganiso leyo;

- (f) sikhathshwe -
 - (i) yingxelo exhasayo;

-3-

- (ii) luninzi lwemvume yabahlali kuloo ngingqi yabahlali ichaphazelekayo ukuba ixabiso elongeziweyo liya kuhlawulwa, kwifomu eyakumiselwa liGosa eliyiNtloko yezimali;
- (iii) intalwulo yaloo mali neyakumiselwa liBhunga,

5. IINTLANGANISO ZIKAWONKE-WONKE

- (1) Isicelo sokumiselwa kwengingqi yamaxabiso awodwa kufuneka kukhokelwe yintlanganiso kawonke-wonke.
- (2) Injongo yale ntlanganiso kukuba umenzi-sicelo aqhagamshelane nabo banini beendawo phakathi kwengingqi le icetywa ukumiselwa amaxabiso awodwa malunga nemida eya kumiselwa ekuphuculeni ingingqi leyo iza kuphuculwa kwaye ihlaziye.
- (3) Phambi kokubanjwa kwentlanganiso, umenzi-sicelo kufuneka-
 - (c) Anike isaziso ngendlela eyakuvunywa liGosa eliyiNtloko yeziMali ngokwalo mthetho ukuba uya kuba noxanduva lokuhlawula amaxabiso awongeziweyo;
 - (d) Kwisaziso esichazwe kwicandelo(3)(a), kuya kunikwa isaziso sentlanganiso kawonke-wonke, kwaye isaziso eso kufuneka -
 - (i) sichaze injongo yentlanganiso, kwaye
 - (ii) sichaze iingcombolo zendawo, umhla nexesha lentlanganiso leyo.
- (4) Intlanganiso kufuneka ibanjwe kwisithuba seentsuku ezisi:7 nesithuba seentsuku ezingama:30 somhla wesaziso.
- (5) Intlanganiso kufuneka ibanjwe ngohlobo ekuchazwe ngalo kwisaziso, indawo, umhla nexesha kwaye kwengingqi yendawo ekucetywa ukumiselwa kuyo amaxabiso awodwa ngaphandle kokuba iGosa eliyiNtloko leziMali limisele enye indawo yentlanganiso kawonke-wonke.
- (6) Intlanganiso kawonke-wonke kufuneka ichotshelwe kumntu onamava noqibeleleyo otyunjwe liGosa eliyintloko yeziMali.
- (7) Abantu abanomdla kwintlanganiso kawonke-wonke, kufuneka –

(c) Bangenise lonke ulwazi neengcombolo ezichaphazelekayo malunga nengingqi ecetywa ukwenziwa eyamaxabiso awodwa kubandakanya iingcombolo ezizakufakwa kwisicwangciso sokusebenza nengxelo exhasayo, kwaye

(d) Banikwe ithuba lokubuza imibuzo kwaye benze nezingeniso zabo.

6. INGXELO EXHASAYO KUNYE NESICWANGCISO SOKUSEBENZA

(4) Nasiphina isicelo sengingqi yamaxabiso awodwa kufuneka sikhathshwe yingxelo exhasayo kunye nesicwangciso sokusebenza sibandakanya ixesha eliqala ngomhla we:01 Julayi siphela ngomhla wama:30 Juni wonyaka wesihlanu, okanye sibandakanye ixesha elinganeno kuneli ngokumiselwa liGosa eliyiNtloko yeziMali.

(5) Ukuba ingxelo exhasayo kunye nesicwangciso sokusebenza ziye zaguqulwa kakhulu, ngokumiselwa liGosa eliyiNtloko yeziMali, emva kwentlanganiso ekhankanywe kwicandelo 5, umenzi-sicelo kufuneka aphinde abize enye intlanganiso yokwamkelwa kwengingqi yamaxabiso awodwa, ngokwenguqulelo eyenziweyo.

(6) Izibonelelo zecandelo 5 ziya kusebenza ngokufanayo neenguqulelo zentlanganiso yesibini kawonke-wonke.

7. UKUPAPASHWA KWESICELO KUNYE NEZICHASI ZASO

(1) Umenzi-sicelo kufuneka kungaphelanga iintsuku ezili:14 emva kokwenza isicelo ngokwecandelo 4, okanye phakathi kwaso nasiphina isithuba esiya kumiselwa liGosa eliyiNtloko yeziMali;

(c) Enze indlela yokuba isicelo esi sipapashwe; kwaye

(d) Nokuba kuphambi okanye emva kokupapashwa kwesicelo, enze isaziso esibhaliweyo sesicelo kubo bonke abanini beendawo abakuloo ngingqi yamaxabiso awodwa, abayakuba noxanduva lokuhlawula ixabiso elongeziweyo, isaziso eso senziwe ngendlela esele ihlawulelwe kwangaphambili ngeposi eqinisekisiweyo, ngesandla okanye ngayo nayiphina indlela ebhaliweyo eyamkelwe liGosa eliyiNtloko yeziMali.

(2) nasiphina isicelo esichazwe kwicandelo(1) kufuneka sichaze ukuba izichasi ezibhaliweyo malunga nokumiselwa kwengingqi yamaxabiso awodwa okanye izibonelelo zengxelo exhasayo kunye nesicwangciso sokusebenza kufuneka zingeniswe kwiBhunga ngomhla ochazwe kwisaziso eso, oyakuba nganeno kweentsuku ezingama:30 emva kokupapashwa ngokwecandelo(1)(a) kwaye sichaze ukuba uxwebhu olo luya kufumaneka phi khon ' ukuze lihlolwe.

- (6) Nawuphina umnini-ndawo ochaphazeleka ekuhlawuleni ixabiso elongeziweyo angangenisa izichasi ezibhaliweyo ekufuneka zingene kwiBhunga kungadlulanga umhla ochazwe kwisaziso esichazwe kwicandelo (1).
- (7) Nawuphina umenzi-sicelo okanye ochasayo ohlala kwingingqi ecetyelwa amxabiso awodwa angenza ezakhe izingeniso ngomlomo kwiBhunga.
- (8) Isicelo kunye nengxelo exhasayo kunye nesciwangciso sokusebenza, kunye nazo zonke izichasi kufuneka zifumaneka ukuze zihlolwe kwii-ofisi zedolophu nakwindawo eyakumiselwa liGosa eliyiNtloko yeziMali kwingingqi ecetywayo yamaxabiso awodwa, ixesha elimiselwe kwicandelo (2).

8. ISIGQIBO

- (1) Emva kokuba zonke izibonelelo zecandelo 4 ukuya kwele 7 ziye zazalisekiswa, iBhunga kufuneka, kwintlanganiso yeBhunga eyakubanjwa emva kweentsuku ezingama:90 zokungeniswa kwezichasi ngokwecandelo 7(2) liqwalasele isicelo, kwaye -
 - (e) Limisele ingingqi yamaxabiso awodwa ekufuneka ifezekisiwe ngokwengxelo exhasayo kunye nesciwangciso sokusebenza;
 - (f) Limisele ingingqi yamaxabiso awodwa kunye neenguqulelo okanye imiqathango ngokumiselwa liBhunga emdleni woluntu;
 - (g) Lisikhabe isicelo, ze kuloo meko iBhunga kufuneka kungaphelanga iintsuku ezingama:30, lazise umenzi-sicelo ngendlela ebhaliweyo ngezizathu zokusikhaba isicelo sakhe okanye
 - (h) Lisibuyisele kumenzi waso isicelo khon' ukuze enze inguqulelo ngohlobo iBhunga eliyakuthi libonakalise ngalo.
- (2) Xa isicelo sikhatywa liBhunga okanye lisibuyisela kumenzi waso sisicelo, umenzi-sicelo kufuneka kwisithuba seenyanga esiyi:6, emva kwesigqibo seBhunga, aphinde enze esinye isicelo kwiBhunga, ukuba eso sicelo siphindwayo siye saguqulwa ngohlobo elofunekayo phantsi kwezizathu ebezibangele ukukhatywa kwaso okanye ukubuyiswa kwaso kwakhona.
- (3) Ukuba ingxelo exhasayo kunye nesciwangciso sokusebenza ziguqulwe kakhulu nangaliphina ixesha phambi kokumiselwa kwingingqi, iBhunga lisenokufuna ukuba isicelo siphinde sipapashwe ngokwezimiselo zecandelo 7 kunye neenguqulelo ezifanelekileyo.

ISAHLUKO 2

IINGINGQI ZAMAXABISO AWODWA – IZIMISLEO NEMALI

9. UKUQALA KOKUSEBENZA KWESICWANGCISO

Xa iBhunga sele likumisele ukusebenza kwengingqi ngokwamaxabiso awodwa, isicwangciso sokusebenza kukhona singaqalayo naso ukusebenza xa iqumrhu lolawullo sele limiselwe ngokwecandelo 10.

10. UKUMISELWA, ISIQULUNQO, AMAGUNYA NEMISEBENZI YEQUMRHU LOLAWULO

- (1) Umenzi-sicelo kufuneka aqinisekise ukumiselwa kwequmrhu lolawulo, ngenjongo yokumisela imisebenzi nezibonelelo zesicwangciso sokusebenza..
- (2) Iqumrhu lolawulo kufuneka libe yiNkampani efakelelweyo ngokwezibonelelo zecandelo 21 loMthetho weeNkampani, 1973 (uMthetho 61 ka 1973).
- (8) Idolophu iya kusolo ikuphonononga ukuthotyelwa kwezibonelelo, imithetho yangaphakathi kunye nemigaqo-nkqubo liqumrhu elilawulayo kunye nazo zonke ezinye izivumelwano ekuvunyelwe kuzo liqumrhu lolawulo kunye nedolophu.
- (9) IBhunga kufuneka lityumbe uCeba ofanelekileyo kunye nomnye umntu, njengabameli abaya kuthabatha inxaxheba kodwa bengavoti, kwiintlanganiso zolawulo.
- (10) Kwisithuba seenyanga ezimbini emva kokufunyanwa kwentlawulo yokuqala yexabiso elongeziweyo, iqumrhu lolawulo kufuneka liqalise ngokusebenzisa izibonelelo zesicwangciso sokusebenza.
- (11) Kwisithuba seenyanga ezimbini kunyaka-mali ngamnye, iqumrhu lolawulo kufuneka lingenise kwiGosa eliyiNtloko yezimali -
 - (c) Amaxwebhu alo ezimali aphicothiweyo; kunye
 - (d) Nengxelo yalo yonyaka ebonakalisa ukusetyenziswa kwezibonelelo zesicwangciso sokusebenza kunyaka owandulela olandelayo nokubonakalisa ukuphuculwa nokuhlaziywa kwengingqi yamaxabiso awodwa.
- (12) Kiwithuba seenyanga ezimbini emva kwentlanganiso yonyaka, iqumrhu lolawulo kufuneka lingenise kwiBhunga-
 - (a) amaxwebhu aphicothiweyo email yonyaka, phambi konyaka olandelayo;

- (c) Ingxelo yalo malunganokusetyenziswa kwezibonelelo zesicwangciso sokusebenza kunyaka owandulela olandelayo malunga nendlela yokuphucula nokuhlaziya ingingqi yamaxabiso awodwa.

11. IIMALI

- (7) Unyaka-mali wequmrhu lolawulo kufuneka ungqamane nonyaka-mali weBhunga..
- (8) Apho ingingqi ithe yamiselwa njengeyamaxabiso awodwa,iBhunga kufuneka limisele imirhumo ngokwezibonelelo zoMthetho wamaxabiso eendawo,ixabiso elongeziweyo elisele limiselwe kubanini beendawo kwingingqi yamaxabiso awodwa ngenjongo yokuqinisekisa isicwangciso sokusebenza,ngaphandle kokuba iBhunga liya kumisela amanye amaxabiso ngokoMthetho wamaxabiso eendawo kunye noMthetho woMasipala basemakhaya.Ukulawulwa kwamatyala nokuqokelelwa kwawo kunye nemigaqo-nkqubo yokuqokelela amatyala kaMasipala,ubakhuphela bucala abahlelekileyo,abantu abadala,abakhubazekileyo kunye namanye amanqanaba abantu
- (9) Xa kumiselwa ixabiso elongeziweyo elichazwe kwicandelo(2),iBhunga linokuqwalasela ukumisela amaxabiso awohlukileyo kumanye amaqela ngokwahlukana kwawo achazwe kwicandelo 8 loMthetho wamaxabiso eendawo..
- (10) Ixabiso elongeziweyo ngokwalo mthetho wangaphakathi ekufuneka lihlawulwe kwiBhunga nekufuneka liqokelelwe ngendlela aefanayo nokuqokelelwa kwamanye amaxabiso amiselwa liBhunga.
- (11) IBhunga,ekufezekiseni izibonelelo zesicwangciso sokusebenza, kwingingqi yamaxabiso awodwa naphantsi kwezibonelelo zecandelo 67 zooRhulumente basemakhaya:uMthetho weeMali zooMasipala(uMthetho 56 ka 2003),kufuneka lenze intlawulo kwiqumrhu lolawulo lengingqi yamaxabiso aphantsi.
- (12) Intlawulo echazwe kwicandelo(5)phantsi kwemiqathango xa sele kwenziwe isivumelwano semali ekuthe kwavunyelwana kuso nguMasipala kunye nequmrhu lolawulo elichaphazelekayo,kwaye eso sivumelwano kufuneka sibandakanye,phakathi kwezinye,ezi –

- (c) Ubuchule nendlela yokuhlawula, kunye
 - (d) Nemiqathango eya kuhlawulwa phantsi kwayo intlawulo kwiqumrhu lolawulo.
- (9) Phantsi kwezibonelelo zesibhambathiso kunye namanqaku endibanisela, iqumrhu lolawulo linalo igunya lokunyusa imali ngeentshukumo zalo, izipho kunye nayiphina indlela eyamkelekileyo.
- IBhunga, ngokugunyaziswa ngulo mthetho, lisenokumisela kwaye libeke umrhumo kwiqumrhu elilawulayo umrhumo wolawulo.

12. **INDIMA YEGOSA ELIYINTLOKO YEZIMALI**

Ngaphezu kolunye uxanduva kunye nezinye izibophelelo zeGosa lezimali njengokuba zicacisiwe kwindawo ethile kulo mthetho wangaphakathi, iGosa leziMali kufuneka -

- (c) Limisele ulawulo lwemli olahlukileyo kunye nezinye iindlela zokugcina iingcombolo zemali ethi ingeniswe ngamaxabiso awongezweyo kwanokuphucula nokuhlaziya ingingqi yamaxabiso awodwa;
- (d) Liphonononge ukuthityelwa nokufezekiswa komthetho ochaphazelekayo, kubandakanya loMthetho wangaphakathi -
 - (i) ngokwamkela nokuqwalasela amaxwebhu aphicothiweyo email malunga nokusetyenziswa kwezibonelelo eziqulathwe kwisicwangciso sokusebenza;
(iixa ekhetha ukusebenza ngolo hlobo, etyumba abameli ukuba bathabathe inxaxheba kodwa bengavoti kwiintlanganiso zequmrhu lolawulo.

ISAPHLUKO 3

UKUGUQULWA NOKWANDISWA KWESICWANGCISO SOKUSEBENZA

13. **INGUQULELO KWISICWANGCISO SOKUSEBENZA**

- (5) Isicwangciso sokusebenza kubandakanya imida yengingqi yamaxabiso awodwa, asenokuguqulwa liBhunga ngesicelo esibhaliweyo liqumrhu lolawulo ngalo naliphina ixesha emva kokumiselwa kwengingqi yamaxabiso awodwa..

- (6) IBhunga lisenokusamkela isicelo sokuguqulwa okuchazwe kwicandelo(1)apho iBhunga libonayo ukuba loo nguqulelo ayisayi kuchaphazela ilungelo okanye umdla womnini-ndawo,ngaphandle kokuba iBhunga lingafuna iqumrhu lolawulo ukuba lenze isaziso sesicelo senguqulelo leyo ngokugunyaziswa liGosa eliyiNtloko yezimali..
- (7) IBhunga lingakwamkela ukuguqulwa kuphela phantsi kwezibonelelo zecandelo(1)kanye neenguqulelo ezichazwe phakathi kumxholo wesicelo eso phantsi kwezibonelelo zeSahluko 1,apho iBhunga liziqwlasela ngokuba -
- (d) Ziya kuchaphazela kakhulu ilungelo nomdla womnye umntu;
- (e) Ziya kuchaphazel auhla-lwabiwo-mali olusele lwamkelwe; okanye
- (f) Liguqule imida yengingqi yamaxabiso awodwa.
- (4) iBhunga,phantsi kwezizathu ezivakalayo,ngesicelo esibhaliweyo liqumrhu lolawulo,lingakhupha uxanduva kwiqumrhu lolawulo ekufezekiseni izibonelelo okanye liphuhlise naluphina ufezekiso lwezibonelelo zeSahluko 1.

14. UKWANDISWA KWESICWANGCISO SOKUSEBENZA

iqumrhu lolawulo,xa likhetha ukusandisa isicwangciso sokusebnza elinye ixesha elongezelelekileyo,phambi komhla we:01 Janyuwari kunyaka lowo sipheliswa ngawo ukusebenza,lingangenisa isicelo kwidolophu khon' ukuze kwandiswe ixesha lesicwangciso sokusebsnza phantsi kwale miqathango:

- (a) Ukwandiswa kwesi sicwangciso siya kugunyaziswa liBhunga kuphela ngokwezibonelelo zeSahluko 1,kanye neenguqulelo ezikumxholo kwaye iBhunga,phantsi kwezizathu ezivakalyo ngesicelo esibhaliweyo liqumrhu lolawulo,lingalikhupha uxanduva iqumrhu elilawulayo ekufezekiseni izibonelelo ezichapazelekayo.
- (b) Izibonelelo zeSahluko 14 ziya kusebenza ngokufanayo kulo naluphina uguqulo lwesicwangciso sokusebenza esithe sandiswa ngokweli candelo.

ISAHLUKO 4

UKUBHANGISWA KWENINGQI YAMAXABISO AWODWA

15. UKUBHANGISWA

- (1) iBhunga lisenokuyibhangisa ingingqi yamaxabiso awodwa –

- (c) Phantsi kwesicelo esibhaliweyo nesityikitywe ngabanini beendawo abahlalakule ngingqi icetywayo ukub aimiselwe ngengeyamaxabiso awodwa nabanoxanduva lokuhlawula ixabiso elongeziweyo
 - (d) Emva kokuqhagamshelana neGosa eliyiNtloko yezimali kunye nequmrhu lolawulo okanye uluntu,phantsi kwesizathu esivakalayo,apho anokubonakalisa khona ukuba iqumrhu lolawulo malibhangiswe.
- (2) ekubhangisweni kwequmrhu lolawulo,izinto ezishiyeka ngemva emva kokuhlawulwa kwamatyala onke,iya kusetyenziswa liBhunga ekuboneleleni ngeenkondo zikaMasipala ngokwezibonelelo zesicwangciso sokusebenza kuloo ngingqi.

ISAPHLUKO 5

IMIBANDELA GABALALA

16. ISIHLOKO ESIFUTSHANE

- (1) Lo Mthetho wangaphakathi uya kubizwa ngokuba nguMthetho wangaphakathi kaMasipala wasePrince Albert: uMthetho wangaphakathi weengingqi zamaXabiso awodwa, 2010.